SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principal Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVIV | 3236 SO. HALSTED STREET | Penktadienis, Rugpiučio-Aug. 12 d., 1932 m. | KAINA 5 CENTAI | No. 33

Lietuva Laimejo Haagos Teisme

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Demarkacinė Linija.
Ne Griovimo, Bet Darbo Reikia.
Kodel Nedalyvavom Olimpikoj.
Tik Pusė Pašalpos Bedarbiams.

Demarkacinė linija tarp Lietuvos ir Lenkijos tebėra uždaryta, nors Amerikos laikraščiai tvirtina priešingai.

Šiam ketvirtadieny, rugpiučio 11 d. įvyksta laisvos ir okupuotos Lietuvos žydų pasitarimas. Sulig tiesos, tie žydai turėtų susitikti kur nors Kaune ar Vilniuje. Tačiau karo stovis neleidžia taip laisvai važinėti.

—— o-o-o ——

Taigi mitingas įvyks prie pat demarkacinės linijos Lingmenų miestely, kurio vienoj daly stovi lietuviai, o kitoj—lenkai. Linija, kaip tyčia, eina per žydų kapynes ir štai šiose kapynėse įvyks atstovų pasitarimas.

Derybos vargiai ar galės tęstis iki vėlumos, nes kam smagu pasilikti kapynėse, kuomet visur tamsu.

—— o-o-o ——

Daug yra tokių, kurie be be pasigailėjimo eikvoja laiką karštoms diskusijoms ir ergeliams. Stebėtis reikia kiek jie suranda progų ir įvairių kam nors "užvažiuoti" į pakaušį. Po pereito SLA. seimo tokių kritikų pridygo kaip grybų ir savo plunksna bei žodžiu, rodos, sumaišys dangų su žemę. Jeigu visą šitą energiją atkreiptumem į kurybos darbą kiek galėtumem atlikti gražių dalykų.

—— o-o-o ——

Nepaisant nieko ką apie mus rašo: giria ar peikia; dangun stumia ar ant sausos šakos karia atsiminkime, sandariečiai, jog musų vyriausias uždavinys ne griauti ką nors, bet statyti tvirtesnį pamatą Amerikos lietuvių išeivijai. Griovikų jau yra perdaug, bet rimtų, teigiamų darbininkų jaučiasi didelė stoka.

—— o-o-o ——

Los Angeles mieste tik ką užsibaigė garsieji Olimpiko žaidimai, kuriuose dalyvavo pasižymėję pasaulio sportininkai.

Šioj Olimpikoj Lietuva nedalyvavo, tur but del lėšų stokos ar permenko prisiruošimo. Tačiau latviai atvažiavo dideliam skaičiuje ir geriau pasirodė negu keliatas kitų šalių.

—— o-o-o ——

Galima buvo rasti čia Amerikos lietuvių jaunimo tarpe gabių sportininkų, kurie but dalyvavę po Lietuvos vėliava.

Turime garsią plaukikę—p-lę Albiną Osipavičiutę, kuri 1929 metais panašioj Olimpikoj sumušė pasaulinį recordą perplaukdama 100 metrų į 1:09 minutes. Paprašyta, gi but sutikus atstovauti lietuvių tautą. Apart jos, turime daug kitų gabių jaunuolių. Tai musų apsileidimas.

—— o-o-o ——

Arti Lietuvos sienos, Karaliaučiaus mieste šiomis dienomis įvyko iškilmingas kongresas Vokiečių Laivyno Federacijos, kuriai vadovauja admirolas Roesing.

Pastarasis savo kalboj aiškiai pabriežė: jog suvažiavimo tikslas yra sustiprinti kovą už Klaipėdą ir Dancigą. Jis taipgi priminė, kad Lietuva laikui bėgant turės atitekti Vokietijai.

—— o-o-o ——

Kaip sakoma, lija ar sninga, ramu ar ne, bet mokslas nesustabdomai žengia pirmyn. Žinomas mokslininkas Dr. Rchara Goldschmid pareiškė, kad neužilgo busią galima pasirinkti busimo kudikio lytį.

Bandymai su kaikuriais mažais gyvunėliais visiškai pavyksta. Pav. tėmyjant kandes "moths" galima pasakyti šimto nuošimčių tikrumu, kurios lyties bus gimusieji.

—— o-o-o ——

Kongresas paskyrė $300,000,000 bedarbių pašalpai. Šie pinigai bus išskolinti valstijoms sulig to ikek ten yra nedirbančių.

Bet labdarybės įstaigos tikrina, jog trys šimtai milijonų dolerių toli gražu neužteks vieniems metams. Antrą tiek tiems sudėti patys žmonės. Reikia pasakyti, jog federalė valdžia kratosi bedarbių šelpimo darbo, pavesdama tą viską privatiniem įstaigom. Kitaip sakant pataria: "dalyką nori, tai ne mano biznis."

Angliakasiai Susitaikė Su Kasyklų Savininkais

DEL TOS SUTARTIES 25,000 ILLINOIS ANGLIAKASIŲ GAUS DARBĄ

Anglių Kasyklų Savininkai Numato Biznio Pagerėjimą Šioje Sutartyje.

Banton, Ill. Rugpiučio 10 d. Angliakasių unija pasirašė su kasyklų savininkais sutartį, kuria darbininkams numušamos algos iki 5 dol. minimumo į dieną.

Unijos viršininkai pareiškė, kad jie sutiko leisti savo darbininkus dirbti už tokią žemą kai aą tik šiame nepaprastam atsitikime: kuomet dauguma unijistų neturi darbo ir yra skaudžiai nuo šios bedarbės nukentėję.

Tuoj po sutarties pasirašymo, algų sutarties kompanija pareiškė, kad su ateinanųųiu pirmadieniu 25,000 Illinois valstijos angliakasių gaus darbo.

Ši kompanija taipgi pareiškė kad ta sutartis yra pradžia gerųjų laikų, kurie neužilgo pasirodysią, nes iki 15 d. Rugsėjo kiti 150,000 angliakasių gausią darbo.

Kiek tose pranašystėse yra tiesos — sunku pasakyti, bet daugelis reiškinių kaip tai: stakų kilimas, sunormavimas užsienio skolų ir besibaigiąs produktų perviršis, rodo kad neužilgo laikai turėtų pagerėti, nes kuomet žmonės pradeda investuoti savo pinigus į stakus, nejudomą nuosavybę ir t. t., tuomet pradeda atsigriebti visas susmukęs šalies biznis.

VANDENY YRA $14,000,000 AUKSO KIEKVIENAM ŽMOGUI

Žemėje yra daug neapsakomų turtų, tik žinok kaip juos paimti.

Didžiųjų vandenynų dugne guli $28,000,000,000,000,000 vertės aukso. Tokį apskaitliavimą padarė Washingtono National Research Council. Kadangi toki suma begalo sunku įsivaizdinti, tai paėmus visus žemės gyventojus padalinus tarp jų tą auksą, kiekvienam tektų nemažiau kaip 14 mil. dolerių.

Dabar paklausit kodel niekas neina iškasti tą auksą? Dalykas štai koks: sužvėjojimas visų turtų kainuotų daugiau negu jie verti. Išleidus $50,0000 ir padirbus porą metų gautum vos $5,000 vertės aukso juros vandeny.

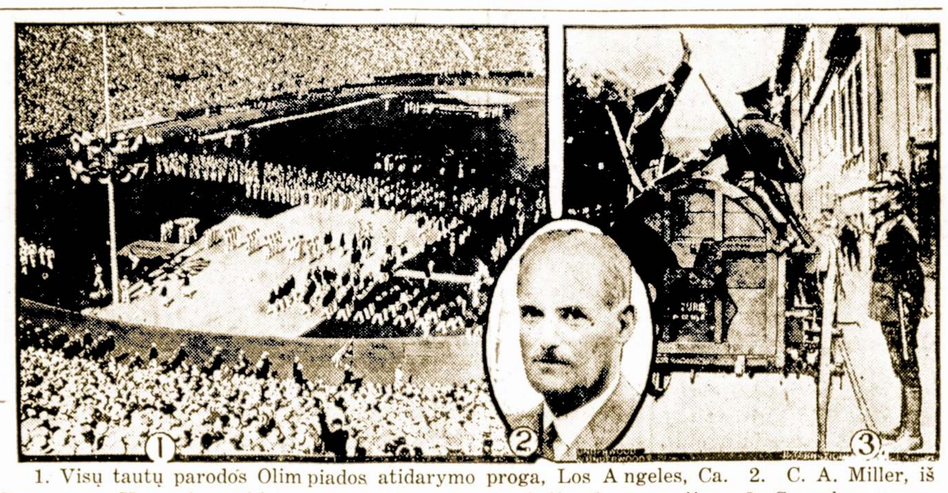

1. Visų tautų parodos Olimpiados atidarymo proga, Los Angeles, Ca. 2. C. A. Miller, iš Utaca, prez. Hooverio paskirtas pirmininku rekonstrukcijos korporacijos. 3. Sargyba, saugojanti premjero von Pappeno namus, laike parlamento rinkimų Vokietijoje.

VOKIETIJOJ NUSTATYTA MIRTIES BAUSMĖ TERORISTAMS

Berlynas, Vok. Šiomis dienomis dekreto keliu tapo paskelbtas įstatymas, kuriuo einant bus baudžiama mirties bausme visi politinio pobudžio teroristai. Tuomi manoma sulaikyti riaušias bei žudynes, kurios pastaruoju laiku tankiai pasikartoja įvairiuose viešuose susirinkimuose tarpe komunistų ir hitlerininkų. Kadangi šiandiena Vokietijoje vis labiau ir labiau įsigali hitlerininkai, tai ši mirties bausmė ir palies vien tik komunistus, — hitlerininkai tankiausiai bus išteisinami.

Kol Vokietijoje dominavo demokratiško nusistatymo žmonės, mirties bausmė nebuvo reikalinga. Bet kuomet ten išaugo kraštiniai — komunistai ir fašistai, jau prisiėjo įvesti mirties bausmė. Tas jau aiškiai įrodo, koks elementas prie kraštutinųjų partijų dedasi.

Amerikoje kits elementas yra vadinamas "visuomenės priešai." Nedaro skirtumo, kurie Vokietiją nevaldytų, šalyje gerovės nebus.

KAIZERIO ŠVOGERIS UŽDARBIAUS KAIPO ŠOKĖJAS

Waršuva. Buvusio Vokietijos kaizerio švogeris, jaunas rusas, Subkoff, Varšuvoj gavo darbą, kaipo šokėjas.

Subkoff'o karjera yra labai įvairi. Jis prieš keliatą metų sukėlė tikrą sensaciją apsivesdamas su 63 metų senumo kaizerio seseria, nors pats buvo tik 26 metų.

Jo žmonai mirus jis kaž kur prapuolė ir tik dabar jis vel tapo susektas, kuomet jis pradėjo šokimu sau pragyvenimą užsidirbti.

W. FOSTERIS NUBAUSTAS 20 DOLERIŲ

Komunistų kandidatas į S. V. prezidentus William Z. Fosteris Bostone tapo nuteistas užsimokėti $20.00 už tai, kad jis sakė prakalbas gatvėje neturėdamas leidimo. Jis buvo kaltinamas buk tai už sulaikymą "trafiko." Areštavus jį, teisėjas pareikalavo $200. užstato pirm negu bus teismas.

Aviacijos Diena Puikiai Pavyko

ŽIURĖTOJŲ SUSIRINKO APIE 10,000

Pereitam sekmadienyje, Chicagoje įvyko Aviacijos Diena, kurioje dalyvavo apie 10,000 Chicagos ir apielinkių lietuvių. Šioje dienoje lietuviai lakunai: Kapt. S. Darius, lak. S. Girėnas A. Vidžius (ristikas), E. Peleckas ir F. Pivarunas parodė visas oro mandrenybes. Jie skraidė, lenktyniavo, vartės (darė taip vadinamas mirties kilpas) ir buvo šokimas su parašiutu. Lenktynėse geriausiai pasižymėjo E. Peleckas ir gavo pirmą dovaną. Antra — gavo Girėnas ir trečią A. Vidžius. Su parašiutu šoko Juozas Bolis.

Tai buvo pirmas tokios rušies parengimas Amerikos lietuvių istorijoj ir jis pasiliks ilgam neužmirštinas. Šioje dienoje lietuviai turėjo progos pamatyti lietuvių lakunų gabumus ir persitikrinti, kad mes turime lietuvių gabių žmonių. Kalbant apie jųjų skridimą per Atlantiką — iš New Yorko iki Kaunui be sustojimo, jau netenka abejoti apie pasisekimą, jeigu tik mes prigelbėsime jiems įsigyti kelionei reikalingus instrumentus. Patyrimo jie turi pakankamai, ką ir įrodė praėjusioje Aviacijos Dienoje.

ŠLUBAVIMAS IŠDAVĖ ČEVERYKŲ VAGĮ

Gavo Mėnesį Kalėjimo ir $100 Pabaudos.

Erick Haach, eidamas Michigan gatve, Chicagoj, pamatė gražių batelių porą krautuvės lange.

Kadangi del skupumo ar biednumo jis nenorėjo tų batelių pirkti ir kadangi jis butinai užsispyrė juos įsigyti, tai išmušęs krautuvės langą, jis pasigriebė batelius ir pabėgo.

Po dviejų valandų policija pamotė einant žmogų, kurio bateliai keistai atrodė ir girgždėjo. Beto juodu abu buvo del kairės kojos.

Sulaikytasis žmogus kaltu prisipažino ir teisėjas priteisė jam užsimokėti $100 pabaudos ir pasėdėti mėnesį kalėjime.

Rusai Apgavo Vokiečius

Keli metai atgal, rusai ((bolševikai) parsitraukė iš Vokietijos 15,000 darbininkų, įvairių rušių amatninkų, pažadėdami jiems mokėti po 300 rublių mėnesiui. Bet dabar pasirodė, kad tie darbininkai gaudavo tik dešimtą nuošimtį žadėtos algos. Dabar jie pareikalavo per Darbo Teismą Berlyne, kad jiems butų išmokėta likusioji suma pinigų, pagal padarytą sutartį — po 300 į mėnesį.

Teismas pareikalavo, Sovietų prekybinę delegaciją, kuri darė sutartis su darbininkais, kad butų atsakominga už tuos nedamokėtus darbininkams pinigus. Bet pastaroji visai atsisako nuo alei kokios atsakomybės, nes girdi ji nesamdė darbininkų, o tik tarpininkavo tarpe Rusijos prekybinių darbininkų ir vokietijos darbininkų. Tuom pačiu, ši delegacija pataria darbininkams nusileisti ir susitaikyti su bolševikais.

SĄŽININGA "PANA"

Šeduvietis Kazimieras X. pardavęs Panevėžy namus, užsuko papietauti. Prieš pietus gerai ir stikliukas, po pietų, gi neblogai ir alučio truktelti. O veideliams įkaitus kyla apetytas ir dar kažką surasti. Tas "kažkas" atsistojo ponios pavidale. Susiderėjus ponas Kazimieras užsako gerą dozą keturiosdešimts laipsninės. Gerbdamas savo organizacijos (kokios nesakysiu) vardą, mažą mėlyną su iškirptu kraštu ir blizgančiu kryžium ženkliuką paslepia. Betuštinant stikliukus pradėjo giedoti gaidžiai, o X. organizacijos šulas Kazimieras šeduvietis, apkabinęs "Lokar" restorano tarnaitę, nakties paną saldžiausiai knarkė. Už nemiegotą naktį pana atsilygina, Kazimieras tuo laiku turėjo nemažai pinigų, pana tačiau pasiėmė tik šimtinę kitus padėjo atgal. Tiktai pataikė ne į tą kišenę. Atbudęs Kazimieras randa, kad jis buvo revizuotas, bet džiaugdamasis kad dingo tik šimtinė, škandalo nekelia. Tačiau yra "nevidonų" turinčių gerą uoslę.

Paskyrimas Naujos Direktor. Buvo Atliktas Teisėtai

Haaga, Hol. Rugp. 11. Po trijų mėnesių tyrinėjimo ir svarstymo, šiandieną Haagos Tarptautinis Teismas išnešė nuosprendį Lietuvos naudai. Kaip žinome, Lietuvą patraukė atsakomybėn keturios didžiosios valstybės: Didžioji Britanija, Prancuzija, Italija ir Japonija, už tai kad Lietuvos valdžia areštavo ir prašalino Klaipėdos Direktorijos pirmininką Otto Boettcherį už prieš valstybinius veiksnius ir paleido Klaipėdos krašto Seimelį.

Teismas bešališkai ištyrinėjęs visą Klaipėdos krašte įvykusį incidentą, pripažino, kad Klaipėdos gubernatorius Merkys teisėtai pasielgė atstatydamas Boettcherį ir paskirdamas naują direktorijos pirmininką, tik "neteisėtai" buvęs paleistas seimelis. Tačiau, kadangi pirmieji du punktai buvo teisėti, trečiasis punktas negalėjo atsverti, ir teismas išnešė nuosprendį dešimčia balsų prieš penkis: Lietuvos naudai — **Lietuva laimėjo Tarptautiniame Haagos Teisme!**

Šiuo laimėjimu Lietuva labai daug atsiekė, nes ji atlaikė teisingą savo poziciją prieš didžiasias Europos valstybes.

Didžiausias kreditas ir garbė priklauso Lietuvos ministeriui. Anglijai, p. Sidzikauskui kuris pajėgė atsilaikyti prieš pačius gudriausius pasaulio politikus ir apgynė musų poziciją.

Dabar vokiečių agitatoriams bus išmuštas ginklas iš rankų ir jie nebeturės progos šaukti, jog Lietuva laužo Klaipėdiečių autonomiją.

Ispanija Numalšino Sukilėlius

ROJALISTŲ JĖGOS SILPNĖJA KUOMET VIS DIDESNI KARIUOMENĖS BURIAI JUOS VEJASI

Madrid. Ispanijoj vel įvyko naujas sukilimas. Šiuo laiku pakėlė galvas monarchijos šalininkai ir užsigeidė atsteigti Alfonso 12-to viešpatystę.

Tik tas jų supianuotas žygis nepavyko, nes valdžia sužinojo apie jų planus ir kuomet sukilimas įvyko ji buvo prisirengus jį nuslopinti.

Sukilimas įvyko keliuose Ispanijos miestuose, bet kiek rimtesnio pobudžio įgavo tik Sevilės miesto sukilimas, kur sukilimui vadovavo Gen. Jose Sanjurjo, kuris prieš du metus, su pagelba milicijos, patrempė republikininkų judėjimą.

Bet šiuo laiku jam nepavyko atsiekti tikslo: nuversti dabartinę valdžią ir atsteigti monarchiją, nes pereitą naktį valdžiai ištikimos kariuomenės buriai pradėjo apsupti Sevilę ir šiandien kiti 15,000 kareivių artinasi prie miesto, su tikslu patremti ten sukilimą.

Šis sukilimas jau nėra pirmutinis pasikėsinimas prieš jaunutę Ispanijos respubliką ir numalšinimas to sukilimo parodo, kad respublika yra mėgiamesnė ir populiariškesnė valdžios forma negu monarchija.

DAUGIAUSIA MOKOSI VAIKŲ SEINŲ APSKRITY

Kiekvienam tukstančiui Lietuvos gyventojų tenka, vidutiniai paėmus, 99 pradžios mokyklų mokiniai. Seinų apskrity iš 1,000 gyventojų pradžios mokyklas lanko 114, Kauno apskrity 112. Mažiausia pradžios mokyklas lanko Šakių apskrity: tukstančiai gyventojų tenka tik 88 mokiniai.

WISCONSINE PENKIOS DARBO DIENOS Į SĄVAITĘ

Prašalinimu bedarbės rimčiausiai susirupinusi Wisconsino valstija. Ji bene pirmutinė ėmėsi praktiškų žingsnių įvedimui penkių darbo dienų ir dviejų poilsio, o taipgi sutrumpinimo valandų. Nors toki reforma nėra lengva įvykinti ir randa pasipriešinimo kaip iš darbininkų, taip ir iš darbdavių pusės, tačiau be sutrumpinimo dienų skaičius nebus galima rasti užsiėmimo tiems milijonams žmonių, kurie dabar dyki vaikšto.

Henry Fordas nesykį priminė, jog kuo žmonės turės daugiau laiko, tuo daugiau jie išleis pinigų ir tuo budu gelbės bizniui.

IR MIRDAMAS SLEPIA SAVO TURTĄ

Del turto palikimo yra įvairių keistenybių su testamentais Bet dar keisčiau kad visą savo gyvenimą slėpęs ir mirdamas paslapties neišduoda.

Nesenai mirė Šakių valsčiaus Cimbolų kaimo gyventojas Užupis, kuris visą gyvenimą slėpė pinigus nuo žmonos ir vaikų, nesakydamas kiek pinigų padėta bankuose, kiek paskolinta žmonėms. Vekselius ir banko knygutes laikydavęs užkasęs butelyje. Iš patikimų asmenų teko sužinoti, kad iš viso Užupis turėjęs apie 5,000 litų, kurių gal 2,000 litų buvę padėti Šakių ukio banke, kiti pas privačius asmenis.

Bet banko direktorius atsisakęs parodyti indėlininkų knygas ir duoti bent kokius parodymus. O asmenys kuriems buvo paskolinęs ir gi nepripažįsta. Taip turtas ir nuėjo vėjais.

Londonas, rugp. 9. — Pagal Dr. L. S. B. Leaky, plačiai žinomo antropologo tyrinėjimas, pirmieji žmonės: gyveno: Afrikoj: Kenya, Colony, Pietinė Afrikoj. Dr. Leaky sako, kad ten žmonės atsirado tuojaus po ledų gadynės.

Sandaros Kuopu Veikimas

BOSTONO SANDARIEČIAI RENGIASI PRIE DIDELIO DARBO

Bėgyje praėjusios sąvaitės į Centrą atėjo net trys laiškai, nuo Bostono sandariečių. Atrodo kad nieko nėra stebėtino gauti tris laiškus, nors ir iš tos pačios kuopos narių.

Bet šiame atsitikime tie trys laiškai labai daug reiškia musų organizacijai, nes juos rašo netik dabartinė kuopos valdyba, bet ir buvę Centro valdybos nariai, kuriems prisiėjo daug laiko ir energijos pašvęsti, kad išlaikius organizaciją ant tiesaus kelio.

Tie senieji musų veikėjai per nekurį laiką buvo šiek tiek atšalę nuo sandaros veikimo, ir todel jų laiškai, kuriuose jie pasižada daugiau pasidarbuoti sandaros labui, yra tikrai sveikintini, nes jeigu rimtas darbas in vienybė buvo visuomet reikalinga musų organizacijoj, tai tas darbas ir vienybė dabar juo labiau reikalingi, nes mes turime atsilaikyti netik prieš siaučiančią depresiją, bet ir prieš visokius politinius musų priešus, kurie skleidžia visokius neteisingumus ir niekuo nepamatuotus gandus, kad tik pakenkus ir nuslopinus musų brangią organizaciją—Sandarą.

Bet broliai sandariečiai, akyvaizdoje visų tų blogumų, mes turime arčiau susigrupuoti ir pakelti sandariečių upą, nes mes visi žinom Sandaros reikšmę Amerikos lietuvių tarpe ir žinom kad Sandarai silpnėjant, slipnėja ir visas Amerikos lietuvių judėjimas, nes Sandara yra ir bus nusistačius dirbti lietuvybės labui.

Todel, jeigu mes tikrai norime kad lietuvystė kuo ilgiausiai pasilaikytų Amerikoje, daugiau pasidarbuokim jos labui.

Šiuomi kviečiu visus senesniuosius Sandaros veikėjus į tal ką ir įgyvendinti tą gražų ir teisingą obalsį: Geriausia Darbuotis Sandaroje."

— Sekr. A. Vaičaitis.

VIENYBĖJ GALYBĖ

Šita gadynė, tai yra mažų ir didelių žmonijos grupių, draugijų, tautų ir valtsybių vienijimosi gadynė. O taipgi industrijos, komercijos, bankai ir gelžkeliai vienijasi į milžiniškas gurpes, nes praktiški patyrimai įrodė, jog tiktai didžiausios įstaigos ir žmonių organizacijos teturi šansus augt ir klestėt.

Keletas metų atgal, įsikurė Tautų Sanjunga ir pasiskyrė sau užduočia suderinimą pasaulio skirtingų valstybių ir tautų, kurios viena kitą netoleruoja ir grobštesnėsės skriaudžia silpnesniasias. T. S. užsimojimas yra kilnus bet ji, matomai tegali progresuot tik tai tiek, ant kiek svieto žmonių kulturingumas tą daleidžia įvykint. Tad pasirodo, kad pirma reikia iš žmonių protų bei sąžinių prašalint barbarizmą, kerštingumą ir grobštumo troškulį, o tada, ir vien tada, tepasiseks įgyvendint pilną bei tyrą tarptautinė toleraciją ir tarp valstybinė vienybę.

Keletas metų atgal, Mussolini davė svietui tolerencijos pavyzdį, susitaikydamas su Vatikano Valdovu. Šitas įvykis, maž daug svietui parodo, kad patvaldžiai ir absoliutistai pataiko pasielgt žmoniškiau, toleruot kitų srovių —elementų įsitikinimą, kuomet jųjų tautos ar valstybes interesai to reikalauja.

Keletas sąvaičių atgal, spaudoje matėme, kad Siam monarchas, kurį žmonės vadina azijatu, pareikšdami nekulturybę, ta čiau jis ir jo pavaldiniai, sąžiningai susitaikė, vardan palaimos savo tautos ir savo valstybes. Ir tuom gi veiksmu svietui įrodė faktą, kad dvidešimtojo amžio azijatai daugiau kulturiškesni už tulas Europos ir Amerikos tautas, kuria svietas supranta ėsančiomis superkulturingomis.

Mus Pačių Kiekybė.

Šio meto S. L. A. Seimas, Pittsburghe, Pa., taipgi parodo iš Amerikos lietuvių paveizdą vienybės ir tolerancijos tautinių sriovių. Dabar ir mes amerikiečiai lietuviai pasirodome svietui kulturingais ir sugabiais tautgtis, bet tiktai tuomet, kuomet vieni apsėsti berybio grobštumo nebesusivaldė, o kiti gi netatydami savo sriovei pavojų ir materijalį nuostolį, tad tapo ant tiek kulturingais idant bendrai politikuot su skirtingų pažvalgų elementu. Ir mes tiktai taikinai turėjome pakankamai kulturiškumo ar žmoniškumo, kad vienytis ir bendrai veikt dant tapti pergalėtojais — didvyriais. Taip greit, kaip tik pavojus užėjo už sasparos, tai mes ir vel nesugaudome savo sąžiniškumo. Dabar mes svajojame ma oniausiais iliuzijas, lyginai tie narkatikų ėdiktai (ligoniai) — "Kas aš... Kas per draugija, kurios nariu ėsu! Mes tiktai tikri lietuviai, didvyriai! Vis kiti... niekšai.

Jeigu amerikiečių, ypatingai inteligentų, plačios visuomenės vadų, galvos yra prikimštos tokiommis svajonėmis ir darbais, daugiau destruktyviais negu konstruktyviais, tai ką jau gero besitikėt iš tų grupių ar organizacijų, kurioms toki vyrai vadovauja? Ką gi kilnaus ir tvirto ie sukurs lietuvybės palaikymui tionai besigrupuodami momente grobštumo tendencijos ar apsigynimo; teisingiau sakant — kuomet jau esti priblokštais prie sienos.

Jau yra laikas Amerikos lietuviams buti kulturingesniais toleravimui savo brolių sriovių ar jų įsitikinimų.

Šitokiame įvykyj vienijimasis labai prastos rušies kulturiškumą parodo, ir kartais, jau gali buti paveluota pagelba — galima nustot "didvyriškumo" karunos.

Manau, kad šio meto amerikiečių lietuvių bendri kontaktai daugumai atidarė akis ir privertė rimtai susidomėt savo ateičia, tiksliai veikt ar bent ruoštis veikt laike krizio.

Dabar yra kaip tik tinkamiausias laikas ieškojimui tikrų draugų ir pasitikinčių prietelių. Rodosi, kad nebutų nė didelės sunkenybės juos surast, jeigu visi, taip vadinami tautiečiai ir tautininkai, nors vieną laipsnį sąmoningumo pavartotų.

Tikiu, kad dauguma iš mus suprantame savo ir savųjų azijatiškumą ir matome darant blogą vietinei lietuvybei, ir vis deleĮ musų pačių prasto protinio inteligentiškumo, ar kitų kokių beverčių sumetimų. Jeigu taip, tai šį ir ateinantį metą paskirkime ir paženklikime kaipo laiku Š. Amerikos lietuvių atsteigimo savitarpinio sąmoningumo, tolerancijos ir vienybės.

Visų išmintingiausia padaryti, tai tą, jeigu visi amerikiečiai lietuviai susspieste į A. L. T. Sandarą, kuri yra populiariškiausia lietuvių organizacija išeivijoj, delei jos tyrumo demokratinių principų. O tie principai pastatyti ant tautinės uolos.

Šitoje politinėj organizacijoj yra apščiai vietos ir garbingos vietos, jeigu tiktai asmuo pagarbą užsipelno, kaip eilinis pilietis taip lygiai ir profesionalas kamercantas ar kunigas. Kartą išmėginkime tą, ką kitataučiai jau per metų metus pasekmingai praktikuoja — be skirtumo luomos ir profesijos randasi vienoje ir toje pačioje organizacijoj. O tuom daugiau toji organizacija tuomet patarnauja jų tautai kuomet tampa didelė ir stipri. Nereikia užmiršti tą, kad tokia organizacija turi gerą įtekmę vietinėj politikoj ir jąją kitataučių politinės partijos skaitosi kaipo su viena iš svarbesniųjų ir galingesniųjų organizacijų.

Kartais, jeigu organizacija pasirodo esanti per siaura, prieš ta ar vienpusiška, tai jos nariai ją padaro tokia organizacija, kad visiem tautiečiam yra savaja: jaukia ir naudinga organizacija. Juk pati organizacija, vale kokį vardą nešiojanti, tai yra tokiai produktu, kokį jos nariai pagamina. Todel, nėra prasmės pačią organizaciją neigt, jos bijot ir iš jos bėgt lauk, bet reikia ją patobulint, jeigu yra reikalinga.

Vale organizaciją demokratinės dogmos, galima išvystyt į malonią, tolerantišką ir brolišką apo sventovės versmę, jeigu jos nariai bus ant tiek kulturingi, kad tą suprast ir įgyvendint. Bet toks darbas, suprantama, nėra vieno individualo darbu — visų organizacijos narių, o ypatingai tųjų, kuriems kaip pati organizacija, taip lygiai ir tautystė randasi pirmuoju ir svarbiausiųjų uždaviniu iš jo darbuotės priederysčių.

Pirma viso kito ko ir neatidėlojant, Š. Amerikos lietuviai, ypatingai tautinio jautrumo lietuviai, kurie matote naudingumą iš organizuoto kuno, turite pasiryžimą dirbt konstruktyvį darbą ir trokštate ateityj turėti naudą ir gerą vardą, tai jungkitės prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros.

— J. Smailis.

SVEIKATA PALAIMA

Rašo J. Smulkutis.

Tukstančiai knygų yra parašytų, o taipgi ir perijodinė spauda karts nuo karto rašo, žmogaus svekatybės palaikymui patarimus Bet nevisi tie patarimai yra naudingais—kai kurie beprasmės, kiti gi yra tiesiog kenksmingi ypatingam individualui, kuriem toki patarimai yra teikiami.

Šiuom keletą tokių patarimų, nors trumpai, peržvelgsime, kuriuos, radosi, labai tankiai gydytojai ir kiti sveikatos "žinovai" pilkajai liaudžiai teikia, bet praktika parodo tikrenybę.

Tuli svekatybės patarėjai liepia apščiai gert vandenį, kiti pataria dikčiai mankštytis; vaikščiot šaltame ore; aštuonias valandas miegot begyj 24 valandų; kasdien maudytis ir pasergsti nerit medžių vaisių sėklas ir kauliukus.

Nieks tikrai nedarodė, kad gėrimas šešių stiklų ar daugiau vandens kasdien, ar didelis man kštynimasis, kasdieniniai maudymasi, " šviežias" oras "gerai nuo slogos," arba aštuonių valandų miegas kas nakt, yra neatbutini reikalingumai kiekvienam individualui palaikymui geros savo sveikatos.

Nevisi gydytojų ir miestų sveikatos prižiurėtojų patarimai, kuriuos jie suteikia, yra naudingais visiems žmonėms. Vieniems, gal but, nors neatneša naudą, bet nė nepakenkia, tačiau, tuloms ypatoms labai skaudžiai atsiliepia ant jų sveikatos.

Paveizdan, kartą atėjo jaunuolis, apie 20 metų amžio, pasiteiraut kokios vaistinės pagelbos, nes ėsąs labai silpnas, negalįs valgyti, o pavalgius skauda po krutine. Pasiteiravus apie jo ligos pradžią, pasirodė, kad jo viduriai užkietėdavo, tad jis kreipėsi prie gydytojo, kuris, vietoj suteikimo vaistais pagelbos nuo užkietėjimo vidurių, patarė jam kasdien išgert nemažiau šešių stiklų vandenio. Vaikinui ėsant prie lengvo darbo, šaltas vanduo taip paveikė jo viduriams, kad po keletos mėnesių vandeniu skalaujant vidurius, visiškai užšaldė. Suprantama, tada apsireiškė skilvio nevirškinimas maisto ir del tos priežasties ėmė skaudėt skilvį. Na ir jo sveikata kas dieną ėjo blogyn.

Dikčiai manštytis, tai reiškia dikčiai aikvot savo kuno fižišką energiją. O jeigu dikčiai aikvoji tai privalai ir gausiai atsteigt tą energiją kiekybe ir kokybe maisto, o taipgi ir geru pasilsiu. Bet prastai maitinantis ir nepakankamai atsilsint, didelis man kštynimasis kenkia sveikatai— individualas silpnėjo ir kuno, ypatingai raumenų augimas apsistoja.

Vaikščiojimas atvirame ore, rodosi, yra vienu iš geriausių fiziškų mankštynimosi, bet ne šaltame o nė karštame ore, ką tuli "profesoriai" pataria. Karštame ore yra pavojinga "spacieruoti," o ypatingai šaltame ore labai pavojinga tuom, kadangi šaltame ore asmuo apsirengia "šiltai," ir greit einant, išprakaituoja o apsistojus ant valandėlės, staiga atvėsta, ypatingai jeigu didelis vėjas pučia, tai tas ir sudaro priežastį prikibt įvairiom pavojingom ligom.

Kaslink aštuonių valandų miego paroj, tas priguli nuo paties individualo — Kurie fiziškai stipresni, tie gali apsieit su trumpesniu miegu, bet silpnesnieji reikalauja ilgesnio miego. Rods, tas pats asmuo, kuomet sunkiai nusidirbias, ar tai riziškai ar protiškai, tuomet jis reikalauja ilgesnio miego, atsteigimui jo paprastos kuno normalybės. Silpnos fizinės strukturos asmuo, kurs reikalauja ilgesnio pasilsio, bet jei vidurių veikimui ėsant taipgi laba slpnam, aštuonių valandų miegas kenkia vidurių virškinimui — toks asmuo privalo tankiai o po trumpesnį laiką pasilsėt bei miegot. Bet čia kyla klausimas, ar kiekvienam individualui gyvenimo aplinkybės daleidžia, sakysime, tris kartus bėgyj 24 valandų o po 3 valandas pasilsėt? Rods, lengva yra duot patarimas kitam, jeigu pats supranti ką ir kaip patart, bet tą patarimą išpildyt, tai kitas dalykas. Dauguma ir pačių patarėjų nėra liuosais nuo savo užsiėmimo išpildymui ypatingo patarimo.

Kasdieninis maudymasis, maždaug, dykunams prigelbsti atsibudrėt iš sušnurimo, bet tiems kurie fizišką, lengvą darbą dirba, jeigu, suprantama, jų kunas yra švarus, tai kasdieninės maudynės nėra reikalingos. Anglekasiam kasdieninės maudynės neatbutinai reikalingos, bet ne sveikatos atžvilgiu, o tiktai svarumo—apsiplaut nuo anglių dulkių.

Taip kaip medžių vaisių sėklos ir kauliukai nėra sugrumuliuojančiais skilvyje, todel nėra nė naudinga juos valgyt, tad geriaus juos išmest, bet tiems kurie juos neišmeta, tas nepadaro blogą. Rods, kurie individualai turi kietus vidurius, tai vaisių sėklos ir kauliukai netiktai kad nekenkia,bet dar gelbsti natūrališkam vidurių judėjimui lengviau pervaryt per žarnas maisto išmatas.

Kai kurie sveikatybės patarėjai tvirtina, buk valgant medžių vaisių sėklas ir kauliukus, žmonės gauna uždegimą aklosios žarnos. Toks posakis neturi daugiau vertės, kai kad pasigirimo daugžinyste, nes pačių aklųjų žarnų operacijos aiškiai patvirtina faktą, jog jose jokių sėklų ir nė kauliukų nesiranda, tyrinėjant jas, kuomet prašalina iš žmogaus vidurių. Ir tai, daugumą apsergančiųjų uždegimu aklosios žarnos, nėra mėgėjais fruktinių valgių.

Dabarties mokslas apie žmogaus sveikatą ir nesveikatingumą, nieko ypatingo nepažymi kaslink kenksmingumo ar nekenksmingumo sveikatai tų, kurie valgo medžių sėklas ir kaulelius.

Manau bus geriausiu sveikatos patarimu, tai tas patarimas, kad kiekvienas individualas privalo pats patirt kokybę ir kiekybę ypatingo maisto, mankstinimosi, vandens gerimo ir miego, kas yra naudinga jo sveikatai o kas kenksminga. Tuomet, suprantama, reikia vengt viso to, kas yra kenksminga, o daugiau naudotis tais maistais ir įpročiais, kurie yra naudingi ypatingo asmens sveikatai.

M. Maschke, Clevelando republikonų vadas, įtartas povogime $570,382.

$2.000 Nelaime Apdrauda Veltui

Šita apdrauda yra duodama vyrams, moterims ir vaikams nuo 10 ligi 70 metų amžiaus. Nereikalaujama jokios egzaminacijos. Gali gauti visokių užsiėmimų žmonės.
$25.00 į sąvaitę nuo pirmos dienos sužeidimo per 26 savaites. Moka už visokius sužeidimus, nežiurint kaip ir kur nelaimė įvyko. Didelė pašalpa dalinuos sužeidimuos.

$100.00 NETIKĖTOS PAŠALPOS.

Ši stebėtina apdrauda jima autų savininkus; važiuotojus automobiliu, gatvekariu, elevaitoriu arba taxi ir geležinkeliu Taipgi pašalpa yra duodama atsitikus nelaimei nuo perkuno, vėtros, sudegimo, nuskendimo ir nuo įvairių gyvulių sužeidimo.

Tą apdraudą išduoda

Modern Life and Accident Insurance Co.

Seni "Sandaros" skaitytojai ir jų šeimos gali gauti vieną apdraudą prisiunčiant šį kuponą ir $3.65 į metus į Sandaros raštinę, 3236 South Halsted St., Chicago, Ill. . . . . .
Norėdamas gauti "Sandaro" garsinamą nelaimės apdraudą, aš prisiunčiu del naujos ☐ atnaujinimo.

Vardas pavardė .....

Adresas .....

Užsiėmimas .....

Paveldėtojas .....

Giminystė .....

Paveldėtojo Antrašas .....

Rekomendacijos .....

Aplikanto parašas .....

Tiktai vieną apdraudą gali gauti "Sandarą" skaitanti šeima.

Yra Garbė Skaityti ir Platinti Spausdintą Tiesos Žodi

'Sandaroje'

Jau Aštuoniolika Metų Kaip Nesvyruojančiai Sandara stovi Pirmose Eilėse Lietuvių išeivijos

DARBE

Užrašyk Saviškiui, Draugui ar Pažįstamui

'SANDARĄ'

Kaipo Šviesos ir Tiesos Spindulį

'SANDARA'

3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Balsavimams Artinantis

Dabar, prieš rinkimus jungtinių Valstybių prezidento, A. L. T. Sandaros kuopų vadai, pasistengkite paruošt nors po du viešu sušaukimu (mass meeting). Tuose susirinkimuose, suprantama, išaiškinkite vertybę dalyvavimo šalies politikoj ir pakvieskite lietuvius-es jungtis prie Sandaros, kuri ateityj žada buti, ir turi gerus šansus, kad tapti, įtekmingiausia ir stipriausia lietuvių politinė organizacija išeivijoje. O tas aišku, kad užauginę Sandarą į didelę ir stiprią politinę spėką, mes galėsime laike balsavimų daug pri gelbėti savo tautiečiams, kurie sieks miestų, apskričių ir gubernijų politinių pozicijų.

Apie kitus naudingumus dalyvavimo šalies politikoj, šiuom žygiu neaiškinsiu, nes tą jau pirmesniuose straipsniuose, maž daug, palytėjau, tai viena, o antra, tai delto, kad, manau, visi gana gerai suprantate vertybę aktualio dalyvavimo šalies politikoj.

Iki šiol paprasti, nuobodus Sandaros kuopų susirinkimų svarstymai, labiau bus įdomus ir viltingi, užsiimant vietine politika, ir reikalus svarstant pagal politinių klubų metodos. Ypatingai, toki susirinkimai, bus interesingi vyrams, politikos mėgėjams, ir manau, kad jie tankiau lankysis į susirinkimus ieškodami sandariečių draugiškumo bei prieteliškumo, idant laike balsavimų gaut paramą.

Kurios kuopos manote, kad negalite surengt viešus susirinkimus delei stokos finansų, padengimui lėšų už svetainę ir atspausdinimą plakatų, tai kreipkitės prie vietinių amerikoniškų partijų, anos, beabejonės, padengs jusų padarytas išlaidas šitam tikslui. Tik reikia šį tą mėgyt dirbti, o budas darbui ir lėšų padengimui skatikus surasite. Neužmirškite tą, kad geriem noram ėsant, viską galima atsiekti.

Rods, Sandaroj turi buti visi lietuviai lygiai toleruojami, apart internacionalistų, neatsižvelgiant ant jų liuomo, profesijos ir religijos. Lietuvis, siekiantis sau kokią nors politinę vietą, ar tai demokratų tikiete ar republikonų, jeigu jis yra sandarietis, visi sandariečiai-ės atiduokite savo balsus už jį. O taipgi remkite tokį lietuvį moraliai ir materialiai, nesitikėdami greito ir gausaus atlyginimo už padarytas jam geradarystes —tas su laiku šimteriopai atsimokės, jei ne asmeniškai, visuomeniškai — lietuvybei bus nauda ir pasididžiavimas.

Mes turme patarimą, kad "gerai padaręs džiaugkis, bet užmokesties nenorėk." Šitą musų boćių patarimą pavartokime Sandaros politinio darbo prasmežodžiu (motto), o tikiu, kad niekados nesigailėsime tą padarę.

Tadgi, sandariečiai-ės, kaskuom galime, subruskime prie darbo — prie rimto, tikslaus ir naudingo darbo, kuris ateityj suteiks gausaus derlio atlyginimą musų Sandarai ir musų Tautai išeivijoje.

— J. Smailis.

Argentinos Sandariečių Šeimynoj

SUSITVĖRĖ NAUJA KUOPA IŠ 30 NARIŲ

Vėliausiai atėjęs "Argentinos žinių" numeris rašo:

Liepos 28 d. įvyko steigiamasis, A. L. T. Sandaros, 3-os kuopos susirinkimas, kurin atsilankė virš 30 susipratusių lietuvių. Susirinkiman atsilankė C. Valdybos Pirmininkas G. Reilys, Arg. Žinių štabas, Sandaros ir C. V. insruktorius J. Krisiunas. Po išsiaiškinimo Sandaros įdejos ir jos siekimų, vienbalsiai nutarė įsisteigti Sandaros 3čią kuopą Pineyroj. Apsvarstęs dienotvarkę, susirinkimas išrinko kuopos valdybą, kuri se kančiai pasiskirstė pareigomis: Vl. Jankauskas pirmininkas, St. Prakapavičius sekretorius, Vincas Balnis iždininkas ir panelės Jadzė Baubliutė su Onyte Braznauskiute narėmis. Kuopon prisirašė, 29 asmenys, kurių tarpe 7 lietuvaitės. Tai gražus visiems pavyzdys. Valio, naujiems sandariečiam. Kuopos nuolatinė buveinė: calle Aldecoe 631, Pineyro.

SVEČIUOSE PAS VILLA CRESPO SANDARIEČIUS

Vieną sekmadienį Sandaros 2-os kuopos pirmininkas p. N. Katinas, suruošė pas save draugišką vakarienę, kurion atsilankė tenykščių sandariečių ir jiems prijaučiančių panelių bei vaikinų virš 40 asmenų. Svečių tarpe matėsi C. Valdybos sekretorius p. B. Gečys ir keli kiti visuomenės darbuotojai. Pats pirmininkas yra malonaus budo ir apsišvietęs vaikinas. Jo mandagiu priėmimu ir turtingu vaišinimu visi svečiai buvo labai patenkyti. Malonus jaunimas, pažaidęs, pavaišintas ir pasišnekėjęs apie organizacijos reikalus, skirstėsi dėkodami pirmininkui ir žadėdami padėti jo kulturos darbe.

Šiaurinės Amerikos sandariečiai gali pasidžiaugti tokiu savo įdejos draugų darbštumu. Ekonominės sąlygos Argentinos krašte yra dar prastesnės negu pas mus, bet tautinį darbą lietuviai yra pratę tęsti neatsižvelgiant į ašarines sunkenybes.

Ateivių Reikalai

Išdeportuoti Ateiviai Dabar Gali Prašyti Leidimo.

Klausimas Ar teisybė, kad po nauju įstatymu ateivis, kuris buvo išdeportuotas iš šios šalies gali sugryžti į Suv. Valstijas?

Atsakymas: Naujas istatymas, kurį turi mintyje, autorizuoja Darbo Sekretorių duoti leidimą išdeportuotiems ateiviams vėl prašyti įleidimo į Suv. Valstijas. Bet įstatymas pilnai sako, kad tokis leidimas turi buti duotas tik ateiviams su geru moraliašku budu.

Kuomet ateivis išdeportuotas del mažo technikališko peržengimo immigracijos įstatymo, arba del trukumo, kuris dabar pataisytas, ir net del nelegališko įleidimo jeigu ateivis vyko pas vyrą, žmoną arba gimines, galima sakyti kad leidimas vel atgal su gryžti yra duotas. Kiton pusėn, nei vienas ateivis išdeportuotas del kriminališkų darbų arba turintis kriminališką recordą arba kitu budu negeistas gyventojas, nebus įleistas, nors įstatymas draudžia nuo sugryžimo, ateivius, kurie neturi reikalautų morališkų kvalifikacijų.

Įleidimas Sugryžtančių Ateivių.

Klausimas: Kuomet immigrantas sugryžta nuo kelionės užsieny su sugryžimo leidimu ar jis išegzaminuotas su kitais ateiviais kuomet sugryžta? Ar tokį immigrantą veža į Ellis Island?

Atsakymas: Ateiviai su sugryžimo leidimais, nepaisant ko kioj kliasoj sugryžta, peržiurėti ir išegzaminuoti pačiu laiku vietoj su pirmos ir antros kliasos pasažieriais, t. y. ant laivo. Juos neveža į Ellis Island, tik jeigu rasta koks nors nereguliariškumas kas link sugryžimo.

Kuomet Naturalizuotas Pilietis Permaino Vardą.

Klausimas: išsiėmiau pilnas naturalizacijos popieras apie keturi metai atgal po savo pravarde. Du metai atgal ištekėjau už Amerikos piliečio. Ar bus galima man išgauti naują pilietystės certifikatą po dabartiniu vardu?

Atsakymas: Priedas prie įstatymo kurį Kongresas ką tik priėmė ir Prezidentas Užgyrė, autorizuoja išdavimą naujo pilietystės certifikato naturalizuotui piliečiui, kurio vardas permainytas nuo naturalizacijos išgavimui, apsivedimu arba teismo permainymu. Pasiusk prašymą naujui certifikatui į Naturalization Bureau kur padavei originališką peticiją, turi pasiusti pirmą certifikatą su prašymu.

Kuomet Nelegalai Atvykęs Ateivis Apsiveda su Amerikos Piliečiu.

Klausimas: Nelegališkai atvykau į šią šalį. Neužilgo ketinu apsivesti su Amerikos piliete. Gal apsivesime Kanadoj, ar tada galiu atvykti į Suv. Valstijas legališkai ir nuolatiniui apsigyvenimui.

Atsakymas: Amerikos pilietės vyras turi teisę atvykti į Suv. Valstijas kaipo nekvietinis immigrantas, arba nepriskaitytas prie kvotos, arba kaipo parinktinės kvotos immigrantas. Kaip įstatymas dabar stovi, vyras turi nekvotinį stovį jeigu apsivedė prieš birželio 1 d., 1928, ir parinktinę kvotą jeigu po ta diena. Gal Kongresas teiks nekvotinį stovį vyrams kurių apsivedimas su Amerikos piliete įvyko prieš liepos 1 d., 1932 m.

Neturi vykti į Kanadą apsivesti. Gali apsivesti čionais. Po apsivedimu gali išvažiuoti į Kanadą, arba į kitą svetimą šalį ir tenais prašyti Amerikos konsulo del immigracijos vizos kuri pavelins tave sugryžti į šią šalį. Kaip tik išvažiuosi iš Suv. Valstijų tegul tavo žmona paduoda aplikaciją Commissioner General of Immigration prašydama kad tave įleistų kaipo parinktinės kvotos immigrantu. Ji turi vartoti tam tikrą formą (form 633). Gali gauti kopijas iš Bureau of Immigration, Washington, D. C., arba iš Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City.

REMKIME SAVO LAIKRAŠTĮ — "SANDARĄ"

Musų organizacijos organas "Sandara" su viena tik "dvasia šventa" išeidinėti negali. Čia jau kiekvienas sandarietis ir sandarietė turi prisiminti sau kaip kuo nors prisidėti prie laikraščio palaikymo. Šiuo laiku musų laikraštis taip yra depresijos prislėgtas, kad kiekvieno sandariečio prisiųstoji dolerinė tkrai butų "sielos išganitoju." Gi jeigu keli tukstančiai sandariečių prisiųstų kas dolerį ir kas daugiau, tai "Sandara" tikrai galėtų išbristi iš depresijos ir atsistoti ant kojų. Ir jeigu mes norime "Sandarą" matyti išeinant iš spaudos ir ją skaityti, tai šiądie pat savo dolerines pasiųskime.

"Sandara" nėra kiauras maišas ir karta savo laikraštį aprupinsime su viskuo tai paskui pats laikraštis galės per savę gyvuoti.

KIEK PRAMONĖS ĮMONIŲ KLAIPĖDOS KRAŠTE

Klaipėdos krašto įmonėse dirba 7010 darbininkų. Palyginus su 1930 metų Klaipėdos krašto pramonės įmonių skaičius per 1931 metus padidėjo 15.5%, o darbininkų skaičius 17.1%. Pirmą vietą Klaipėdos krašto pramonėj užima miškų medžių pramonė, šiai šakai priklausė 40 įmonių kuriose dirbo 2190 darbininkų. Tekstilės šakoj 7 įmonėse dirbo 941 žmonių. Metalo ir mašinų pramonėj buvo 27 įmonių, kuriose dirbo 428 darbininkų. Pačiame Klaipėdos mieste yra 83% viso krašto pramonės įmonės, kuriose dirba nemamonės darbininkų.

Šios žinios liečia tik tas pramonės įmones kuriose dirba nemažiau 5 darbininkų.

Mano Kampelis

Rašo **Padnackas**

LAIKS nuo laiko mums tenka šiame kampelyje pasikalbėti ir apie "savo pačių reikalus." Amerikos lietuviai, kurie seka lietuviškąją spaudą, galėjo patėmyti apie Sandarą visokių komplimentų. Ypatingai, kiek Sandara mažai reiškianti lietuviškame gyvenime.

Tačiau praktikoje mes matome visai ką kitą. Jeigu Sandara butų taip mažai reiškianti, tai ant jos negultų visoki svieto perejunai, kaip kad dabar yra daroma. Sandara trumpame laikotarpyje, Chicagoje, įrodė gan gražaus kurybinio darbo, kuris pats už save kalba.

LIETUVOS valstybinių įstaigų palaimintieji "šimtą nuošimčių patrijotams" tas labai nepatinka ir jie pradėjo organizuotą akciją prieš Sandarą ir sandariečius. Pirmiausia jie suplanavo suardyti Sandaros spaustuvę. Sekantis jų žygis, tai suardyti Sandaroje esamą vaikų šokių mokslą, kurioje išlavintas jaunimas šiandieną puošia veik kiekvieną viešą parengimą.

Prie šio ardymo darbo buk prisidėsią Bridgeporte garsus biznierius su savo radio valandanes "progresyvio" dienraščio įtaka paveikt negalėjo. Dabar, sakoma, tikrai pavyksią jiems ardymo darbas. Dieve jums padėk. Tai nors vieną darbą ir jus galite atlikti.

"Tikrųjų lietuvos sunų" priešakyje stovi žmogus su stebėtinais "gabumais." Jis kitados organizavo komunistus. Kuomet tie jį išspyrė, jis prisišlėjo prie socialistų ir buvo pradėjęs organizuoti lietuviškąjį jaunimą ir traukti juos į YMCA, amerikonizuoti. Bet čia jis irgi nusisuko sprandą ir kaip bematai tapo išspyrtas tauk.

Po šio skaudaus smugio jis per kiek laiko vaikščiojo kaip višta permušta.

Bet atsipeikėjęs vel griebėsi naujo darbo—organizuoti "tikruosius Lietuvos sunus." Dabar sakoma užsitarnavo net medalį. Koks keistas šis pasaulis. Kurie rinko Lietuvai aukas, pirko ir pardavinėjo Paskolos Bonus, rinko parašus, darbavosi Lietuvos Dienoje, tie yra šalies išdavikai. O kurie tuomet organizavo tautos priešus — komunistus jie šiandien yra palaiminti, net per valdiškasias įstaigas. Reiškia, užmokama už gerą blogu, o už blogą geru.

KUOMET SLA. buvo neturtingas, tai musų socialistai dar jį apskaldė. Šiandie jie dedasi didžiausiais SLA. globėjais. Mat yra pusantro miliono dolerių.

Kada Lietuva apsiskelbė nepriklausuoma valstybė ir jai buvo reikalinga materialė parama, tai socialistų spauda sakė "Lietuvai nei cento." Sako, girdi, "ar Lietuvos bonus pirkti, ar "eininkį" lošti, nors vėliaus patys bandė iš to biznį daryti.

Kuomet lietuviai lakunai, kapt. Darius ir S. Girėnas pradėjo rengtis skristi per Atlantiką, tai socialistiškoji spauda ("Keleivis") sako, kad tai daroma pasipinigavimo tikslais. Gerai, kad dar jie nepataria vietoj duoti pinigus lakunams, kad siųstų šelpimo Fondan.

Šioji, pasaulinė depresija Suvienytas Valstijas palietė labiau negu kada nors buvusios praeityje. Tačiaus jau yra vilties, kad dalykai pradėjo gerėti. Stock marketas šuoliais kyla, laikraščiuose jau matosi vis daugiau reikalavimų darbininkų ir nekurios dirbtuvės, kurios buvo uždarytos, pradeda judėti.

Tačiau yra ir tokių vietų, kur darbai blogėja. Bet tai yra daroma su tuom tikslu, kad numušus darbininkams algas. Mat, nors ir blogi laikai, bet kuomet numušama algos, kaip kur darbininkai dar drįsta pasipriešinti. Bet kuome atleidžia, naujus gauna už pusę algos. Geresniais laikais tas negalima.

SOVIETUOSE taip "gerai" gyventi darbininkams, kad juos palaikyti šalyje, bolševikai parubežiuose įsteigė "no man's land." Reiškia, bolševikai savo gyventojus atskiria nuo kitų šalių karo lauko juosta 13 vierstų pločio.

Buvo laikai kuomet reikėdavo varyti iš "rojaus" (pav. Adomą), o dabar rojuje negalima žmones užlaikyti. Tai bent "rojus."

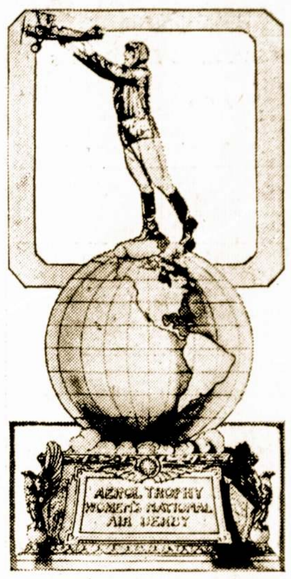

Taurė, kuri bus duodama moteriai, išlaimėjusiai oro lenktynes. Sudegė ir klojimas.

PERKUNAS NUTRENKĖ ŽMOGŲ

Duburaičio kaime (Antazavės valsč.) šeštadienį VII. 16 d. žaibas nutrenkė sėdėjusį kambary gelžkelio pensininką Jadminą. Pritrenktoji jo žmona atsigavo. Bikunų kaime Dusėtų val. šeštadienį, laike audros žaibas uždegė tvartą, nutrenkė 3 karves.

APIPLĖŠĖ BAŽNYČIOS AUKŲ DĖŽUTĘ

Šiluva. Vienas bažnyčios tarnas jau kuris laikas vis skolindavo pinigus... iš karbonkų (aukų dėžučių). Šiomis dienomis jis pritaikęs raktelį "pasiskolino" iš koplyčios aukų dėžutės. Buvo sulaikytas, padėtas dabok lėn, bet vel paleistas. Tačiau, sako, jo lauks taikos teisėjas.

Rengiantiems Keliauti

LIETUVON

Kaip kas metai, taip ir šią vasarą daug lietuvių rengiasi keliauti į Lietuva praleisti savo vasarines atostogas ir pasimatyti su saviškiais. Nekurie jau pradeda rupintis savo kelionės reikalais ir tankiai atsiklausia Laivakorčių kainų, taigi čia jas ir paduodome.

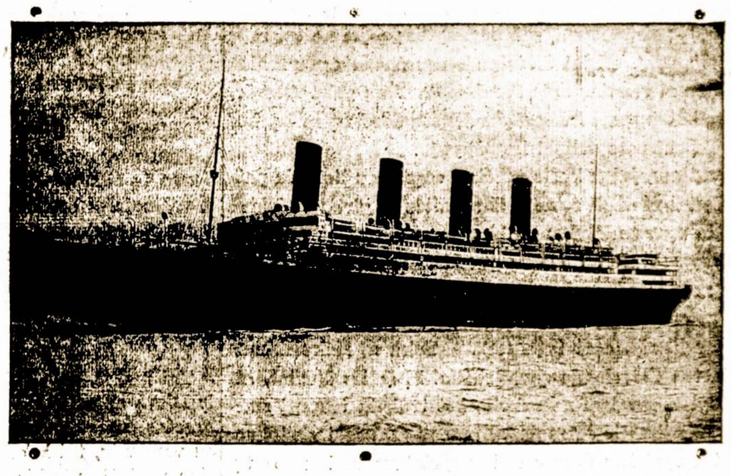

TREČIA KLASE

Į Klaipėdą	$ 84.50
Į Klaipėdą ir atgal	$141.00

TURISTINE KLASE

Į Klaipėdą	$106.00
Į Klaipėdą ir atgal	$176.00

KABIN KLASE

Į Klaipėdą pigiausiai	$125.00
Į Klaipėdą ir atgal	$232.00

Vaikai nuo 1-nų iki 10 metų amžiaus moka pusę laivakortės kainos.

Kudikiai iki 1-nų metų trečia ir turistine klase į vena pusę moka $5.50. Į abi puses $11.00. Kabin Klase į vieną pusę $11.00 abi $22.00.

Jungtiniu Valstijų Revenue ir pagalves mokesčiai atskirai.

Platesniais reikalais kreipkitės į

SANDARA

3236 So. Halsted St. Chicago, Ill.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Michael Narvid

Editorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Užsisskymo kaina
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas beširališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausios demokratybės principus.

Visiems užsėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo poltinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsiviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus nenurimsim.

APIE GERO LIETUVIO YPATYBES.

Nuolatinis girimąsis yra paprasta žmogaus silpnybė. Kuomet kaimo mergina kartoja kiekvienam apie savo dorą, grožį ir išmintingumą, tai klausytojuose ši merginos pasaka sukelia abejojimų ir pašaipos. Jeigu ji toki ištikro yra, tai kam čia dar jai pačiai garsintis; pasaulis juk visvien sužinos.

Clevelando sąvaitraštis turi nemažai tos įgudrėjusios mergaitės ypatybių ir del to tur but jis nuolat kalba apie savo nepaprastai aukštos rušies lietuviškumą, ypač po įvykusio perversmo gruodžio 17 d. 1926 metais tarytum tas perversmas it maižiešiaus lazda perskyrusi jurą, but padalinęs mus į tikruosius ir netikruosius lietuvius. Jei perversmas nebut įvykęs mes iki šiolei pasiliktumem blogiausios rušies tautiečiais. Mat, gruodžio 17 d. nemažesnė šventė kaip ir Velykos, kuriose prisikėlė Kristus; jei tiki į prisikėlimą, esi išganytas; o jei ne tai busi pasmerktas ant amžių. Už tai Clevelando sąvaitraštis per šešius metus nesustojamai tvirtiną apie Sandaros artimą galą. Atrodo, jog jam dar reikės tą patį kartoti per keletą desėtkų metų, kol tų žmonių troškimai nors dalinai išsipildytų...

Musų supratimu, jeigu kuris jaučiasi esąs geru lietuviu patriotu, kam apie tai rašinėti sąvaitė iš sąvaitės ir girtis visiems? Tikrąsis mokslo vyras niekad nekabina savo išminties ant tvoros; drąsus karys retai esti pagirų puodas. Dar prasčiau esti kuomet tulas nesubrendėlis ir arogantas šoka kitiem į akis šaukdamas: "aš esu vienintelis patriotas; o jus, kurie vadinaties sandariečiais ar kitaip, esat išgamos..." Tokius išsireiškimus nuolat vartoja tas Clevelando sąvaitraštis. Iš šalies žiurint, atrodo, kad lietuviškumo jam netruksta, bet truksta truputį smegenų, gero išauklėjimo ir sarmatos. Finansų jam irgi nestokuoja; stokuoja tik vyriškos drąsos eiti nepriklausomai nuo tų, kurie žarsto lietuviškus litus, tam, kad musų išeivija perdirbti ant musoliniško kurpalio.

Gaila, kad turime gaišinti laiką ir varginti skaitytoją šiomis pastabomis apie tuos pasiskelbusius "teisėjus", kurių vienin telis amatas yra — kitas peikti ir intriguoti, o save iki absurdo išgirti. Ar tai gero lietuvio ypatybės; to lietuvio, kuris stengiasi ką nors sukurti, o ne išgriauti ar apjuodinti, tegul kiekvienas apie tai pats sprendžia.

AR BEDARBĖ PRADĖJO MAŽĖTI?

Kuomet pasaulinis karas užsitęsė metus, antrus ir trečius, nuvargę žmonės laukė taikos, kaip tikrojo išganymo. Mažiausias sušnabždėjimas apie karo užbaigimą skraidė iš lupų į lupas ir visur budavo priimtas su nepaprastu džiaugsmu. Bet taika atėjo ne greit—tik už keturių metų. Bet visgi ji atėjo nesužalota kanuolių.

Nedaug kuom skirtingą situaciją regime dabar Amerikoj. "Prosperity" dingo iš musų akių 1929 metais. Per tris beveik metus darbo žmonės, biznieriai ir profesionalai vargsta prispausti nematyto dar šios šalies istorijoj industrinio krizio. Vos tik prasidėjus kriziui, vis manė, jog ši liga bus panaši influenzai —pakankino keliatą dienų ar sąvaičių ir vel nuėjo savais keliais. Bet kada žmonės kalbėjo apie pagerėjimus, situacija pasidarė labai pavojinga, ypač pradžioj šių metų.

Europa pati ne turtuose gyvendama išsigando. Ji manė kad Amerika nuėjo šunim šieno piauti ir jog dolerio vertė nukris iki buvusios vokiečių markės lygumo. Europa ištraukė visą savo auksą iš New Yorko bankų ir iškolektavo užsilikusias skolas. Tačiau taip vadinamo finansinio sprogimo neįvyko, Suvienytos Valstijos išsigelbėjo atlikdamos mažą infliaciją arba išleisdama daugiau popierinių pinigų. Bet šiomis dienomis nuvargintas ligos biznis staiga parodė nepaprasto gyvumo New Yorko, Chicagos ir kitų miestų biržose arba "stock exchange" ėmė pirkti šėrus ir bondsus, Laikraščiai praneša, jog pereitam trečiadieny, 10 d. š. m. perėjo per rankas 4,500,000 šėrų ir vertė jų daugely atvėjų pasidvigubino į porą sąvaičių. Reiškia, žmonės, kurie turėjo šėrų ir bondsų dabar yra turtingesni, gali plačiau gyventi ir duoti progos kitiem uždirbti.

Suprantama, jog daugelis finansistų tvirtina, jog "prosperity" visai nebetoli, jog nusibodusi ir spaudžianti bedarbė prasišalins, kaip tas nelemtąsis karas. Tačiau šiame momente mes nenorėtumem buti perdideliais optimistais. Šėrų kilimas greičiausia bus iškalno suplanuotas žngsnis padrąsinti žmones ir priversti juos ką nors pirkti. Iki šiam laikui visi manė, jog kainos dar labiau nukris ir nesiskubino niekò pirkti. O tas biznis smaugte smaugė. Todėl pati valdžia ir New Yorko didieji bankieriai sumobilizavo milžinišką kapitalą ir metė į biržą perkant šėrus ir bondsus, Sustingusieji biržos sąnariai pradėjo judėti, nors dar ne visi. Jeigu suverstas kapitalas laimės mušį, tai ekonominė padėtis pasikeis gerojon pusėn. Bet jeigu ne, tai atsidursim ten, kur buvom. Tuomet reikės ieškoti kitokių priemonių.

Del šitų tai priežasčių sunku pasakyti ar šis "prosperity" pranašas nepasirodys apgaulingu, kaip daugelis kitų.

Pastabos

V. ŠLEKYS SVEČIUOSE PAS KLIERIKUS

Buvęs "S" redaktorius p. V. Šlekys, kuris dabar gyvena Lietuvoje parašė savo atsitikimus Kauno sąvaitrašty "Trimite." Tuose atsiminimuose jis vaizdžiai atpasakoja kaip teko dirbti tautinis darbas kelios dešimts metų atgal ir kurie tuomet buvo papročiai Lietuvoj.

Norėdamas užmegsti ryšius su jaunuomenės grupėmis p. V. Šlekys keliavo iš vienos apielinkės į kitą. Vieną tokių kelionių jis aprašo sekančiai:

Dviračio tada dar neturėjau, reikėjo pėsčiam eiti. Iš Marijampolės į Kalvariją 17 varstų nuvažiavau "karetka", į Barcius prie Dušios (apie 30 verstų) reikėjo vieškeliukais nueiti pėsčiam — tą ir padariau liepos (1895 m.) 28 dieną.

Barcius siekiu, pavargęs ir išalkęs, pavakare. Klierikai dar neguvo grįžę iš Kryžių koplyčios iš mišparų. Rytoj Petrinės, taigi šiandie vilija —sausas pasnykas — ir man, išalkusiam, Tulabuose daugiau nieko neduoda, kai duonos ir silkės. Netrukus parvažiuoja klierikai, ir čia ant stalo atsiranda sviestas, suris, kiaušiniai — mat, "dvasiškoms asaboms" lengvesnis pasnykas, jejunium cum kiau šinibus, kai juokauja klierikai."

Tai matot, apšviestesni moka ir Dievą apgauti. Kuomet paprastas žmogelis valgo tik silkę su vandeniu, tai klierikui atleistina vartoti visokie skanumynai.

NEUŽBAIGIAMA MELIODIJA APIE SVETIMŲ GRIEKUS

"Pažangiųjų" dvasios vadams nenusibosta teplioti niekus apie pereitą SLA. seimą Pittsburghe. Jie pasirinko kelias meliodijas ir it tas gudrusis paukštis kartoja iš dienos į dieną. "Seimas sulaužė konstituciją" sako jie. Kame? Priimdami SLA. 14 kp. delegatus. Bet tie delegatai buvo priimti dviem trečdaliais balsų. Kam buti tokiais arogantais ir užsispyrėliais ir tikrinti, jog tie, kurie balsavo už yra neišmanėliai ir konstitucijos laužytojai o mažuma, balsavusi prieš yra šventi ir išminties pilni.

Amerikoj kuris geria laužo valstybės konstituciją. Tačiau teisėjai ne visus kiša kalėjiman. Jeigu Clevelando kuopa ir butų kalta nors ji nėra, tai seimas turėjo pilną teisę nebausti jos delegatų išmetimu.

Šitaip norėtusi atsakyti p. A. I. Vizniui, kurio pats nebuvo delegatu, bet dabar skleidžia į neišmanėlių galvas visokių nesąmonių.

Prisiplakęs prie "Amerikos Lietuvio" p. Viznis pakartoja viską ką jo draugai pokampėmis šnabžda ir dar užklausia:

"Ar Gegužis ir kiti Užunario — Devenio paskolos davime kaltininkai turėjo teisės balsuot už savęs pateisinimą? Vienok parlamentarinės teisės tąm prieštarauja..."

Is that so.? Tegul p. Viznis parodo nors vieną tokią parlamentarinę teisę? Tegul išsicituoja žodis žodin. Jis to nepadarys, kadangi nieko panašaus tose teisėse nėra.

Pagaliau **iš kur** p. Viznis padaro išvadą, jog p. Gegužis yra paskolos "kaltininkas." **Specialė komisija, kaipo vyriausias autoritetas, p. Gegužio visai neapkaltino, nes aišku buvo, kad tas nuostolis įvyko prieš jo norą. Taigi seimui nebuvo reikalo "išteisinti" to kas nekaltinamas.**

p-nas Viznis vartoja bolševikų metodą fanatizuoti minias ir rengti dirvą masiniai revoliucijai. "Good luck." Tam jus tik ir tinkate.

DR. A. GRAIČUNAS "REFORMUOJA" SANDARĄ

Chicagos lietuvių veteranas savo laiku buvo didelis sandariečių neprietelius. Visos pasaulio blogybės, pasak jo, nutupusios ant Sandaros kamino ir ko pas kitus pasigerėtinai daug, pas mus to visai nėra.

Bet kaip fotografiškas negatyvas, Dr. Graičunas pasidarė iš juodo baltas. Senyvoj širdy atgijo simpatijos kibirkštėlė nelaimingai Sandarai ir dabar rašo laiškus į rytines valstijas į Detroitą ir kitur aiškindamas kokiais budais galima išauginti sandarai naują kailį.

Tai vis daktariškas "prescription."

Kokiu Budu Atsakysime Lenkijos Propagandai

Vincas F. Jankauskas.

Porą savaičių atgal vienas mano draugas pranešė man kad jo sunus rašė Lenkijos istoriją. Aš nustebau. Kaip tai, tas jaunas amerikonas, niekad Lenkijoje nebuvęs, ir nieko apie ją nežinodamas, galėjo rašyti jos istoriją? Jis man pasakojo, kad jam gelbėjo Lenkijos Amerikoje diplomatai, duodami visą medžiagą ir visokius patarimus.

Bet štai jau šiandie ranďu patalpintą New York Times (Rugpiučio-August7), pono Walter Litttlefield'o naujai nuo 1914 iki 1931 metų parašytos Roberto Mackray'o Lenkijos "istorijos" (448 puslapių) kritiką. Tik negalima buti, kad ta pati, apie kurią aš kalbėjau su savo draugu. Reiškia, neužilgo išeis kita Lenkijos istorija. Lauksime, su botagais.

Pasirodo, kad lenkams labai parupo šias "istorijas" išleisti kuogreičiausia, ir kad jie turi jau suplanuotą vėliaus tolesnį veikimą, beabejo; su ugnim ir kardu, nes jų militaristai neturi ką veikti.

Ponas Walter Littlefield para šė gana akyvą jos peržvalgą ir šiek-tiek neprilankiai ją pakritikavo. Kada gi aš nemanau tokį raštą pirkti patsai savo reikalams ir tokiu budu gelbėti šiai propagandai savo pinigais, tai esmi priverstas rašyti apie tai tik iš pono Littlefield'o kritikos.

Jis sako, kad p. Mackray, nors jis nėra lenkas, bet šią istoriją parašė jai labai prilankiai. Mackray graibstė jai simpatiją visur kur tik galėjo, (ponas kritikas turbut nežinojo, kad rašėjas gavo viską nuo lenkų) primindamas kaip lenkų patrijotai Amerikos Revoliucijos laikais nuolat čion kvėpė simpatijos dvasią apie Lenkijos išdalinimą tarp Rusijos, Prusijos ir Austrijos, kaip lenkai vėliaus po Austrija ir Prusija "prigijo" prie savo naujai įskiepytų ponų, o tik po rusais pasiliko nepajudomi patrijotai. Kaip Rusijos caras Nikalojus II turėjo juos paliuosuoti iš po jungo, tuojaus prasidėjus Svietiniam Karui ir kaip juos nuolat persekiojo ir kaip jie baisiai kentėjo. Jis parodo kaip Popiežius Benediktas XV reiškė savo užuojautą pageidavimo paskelbimą, kad Lenkija, su savo išskirstytomis dalimis, vėl liktų nepriklausoma ir vėl sujungta. Bet rašėjas Mackray, sako p. Littlefild'as, pradeda tuojaus klupčioti ir naudoti netik neteisingas raportus, bet ir prieštaraujančius teisybei dokumentus; kaip tik jis liečia Lenkijos anti-semitizmą, sątikius su Ukrainiečiais ir su Lietuviais link rubežių.

Rašėjo susipratimas tuomi labiaus apsireiškia kada jis naudoja medžiagą, kuri pati savaimi prieštarauja jo paties išvadoms. Jis tik aklai seka pačios Lenkijos tikslus ir mierius ir jos pageidavimą likimą, o visai pamiršta ar nerodo tyčiomis viso ikto, mėgindamas parodyti viską kitą nesvargiu ar nereikalingu. Jis mėgina parodyti kaip Rusija prikimšo Lenkiją iš Rusijos išmestais žydais, vadinamais "litvakais", suktesniais už namiškius žydus ir tuomi sukėlė neapykantą prieš visus žydus Lenkijoje.

Kritikas, taip gi nurodo, kad p. Mackray klysta berašydamas apie visą tautą kaipo linkusią prie mokslų, prie dailės, prie rašliavos ir prie visokio kitokio progreso, nes kritikas nušviečia, kad tik buvo keletas asmeniškų atsižymėjimų tarp ypatų, kaip Chopin, Paderewskis, Mickevičius, Tenkevičius, Frančiska Radviliutė, Helena Modjeska, Kosčiuška ir Pilsudskis, bet tas neapėmė visą tautą.

Mums čion aiškiai matosi, beveik visi tie didvyriai **paeina iš lietuvių.**

Jis Pilsudskį visur nupiešia, savo raštu, kaipo kokią dvasią, kaipo visur ir visada esantį didžiuną stovintį valstybės ir tautos garbės ir gerovės užpakalyj. Bekalbėdamas apie Sovietų ant lenkų užpuolimą, 1920 metais, rašėjas beveik suvis pamiršta, paminėti Francijos pagalbą, jos Generolą Wiegand, kuris išgelbėjo tuomi laiku visą Lenkiją.

Kalbant apie karidorių, rašėjas nurodo, kad butų buvę logiškiausia (mat gazdina mumis VFJ) sekti Nemuno upę į Klaipėdą ir tokiu budu rasti išėjimą į jures, bet tas planas (jis sako) butų nukirtę, 1500 keturkampių ailių nuo Lietuvos. Jis mėgina nurodyti, kad Lenkija gali atsakyti ar sutikti visiems prieštaravimams jos Danzigo karidoriaus laikyme.

Berašydamas link Lenkijos išdalinimų, jis pabriežia, kad pirmu syk, 1772 metais, visa dabartinė Lietuva buvo likusi pilnai Lenkijos rankose, taip gi ir antru syk 1793 metais.

Čion mat jis primena su pasisavinimo tikslu net senus laikus melagingai, nors istorijos aprašyti tik nuo 1914 lig 1931 metų.

Jis parodo, kad Rytinė Prusija tai buvusi seniaus žemė, priklausanti Lenkijai ir kad Vokiečiai ją tik vėliaus savais prikolonizavo.

Bet aiškiai matome, kad tenais šįmtai tų Rytinės Prusijos kaimelių, upių, upelių ir kalnų kalnelių nešioja grynus lietuvių vardus.— Čion lenkai niekados nebuvo, ir nėra jų tenais jokio pėdsako, išskiriant tik vieteles netoli Dantzigo. — Tai gi, čion vėl jau meluota su tikslu nurodanti, kad Lenkija, kaip Lietuvą, taip ir Rytinę Prusiją, turėtų pilną teisę kada nors užimti.

Kad ši istorija buvo parašyta vien tik propagandos tikslu, su visokiais melais, su falcifikacijomis, nudojimais neteisingų raštų ir straipsnių, nėra jokios abejonės. Rašant jos kritiką, mes galime drąsiai nurodyti tikslą šiems melams ir kad tas viskas buvo padaryta su žinia ir apmokėjimu iš pačių lenkų pusės. Tik reik tą darbą atlikti anglų kalbos amerikos laikraščiuose visur, kiekvienoje vietelėje, labai švelniai.

Propaganda eina tiesiog prie Lietuvos ir Rytinės Prusijos už grobimo. Ypatingai jiems rupi dabar del pradžios pati Lietuva, kuri butų panaudotą jų tolesniams planams prieš vokiečius Rytinėje Prusijoje.

Ir kodel jiems nebutų gerai paimti Lietuvą ir Rytinę Prusiją, gauti išeigą į jures per Klaipėdą ir atiduoti vokiečiams gal Dantzigą. Jiems pasinorėtų taip gi Latvijos ir Estijos, kurias jie jau mėgino užpulti pokariniais laikais.

Atlikus šiuos žygius jie vel galėtų skolinti be galo ir išsigelbėti iš neišbredamų didelių skolų ir savo žmonių baisaus skurdo.

Ką gi mes, Amerikiečiai darysime atsakyme šią propagandą? Turime, brolužiai, sesutės ir Tu brangi Lietuva, ginti savo tautą tuojaus, per propagandą ir visais kitais budais.

NUSIGINKLAVIMAS REIŠKIA APSIGINKLAVIMĄ

Šiais "taikos" laikais musų "tautų vadovai" labai pamėgo susivažiuoti į gražią Šveicariją ir tenai apkalbėti apie visuotiną tautų nusiginklavimą. Ir tie "tautų vadų" suvažiavimai pasaulinės spaudos buna taip išpusti, kad net ir didžiausis pokarinis suvargėlis pradedaį tų "tautų vadų" gerus norus įtikėti. Vienok gyvenime taip neinasi. Visi tie nusiginklavimo pašnekėčiai nueina tik suraminimui suvargusios žmonijos. Nors nėra klausimo, kad vienas kitas "tautų vadas" ir turi labai gerus norus, bet didžiuma tai tik taikos kalbų priedanga naudojasi. Ir tiems veidmainingiems kaikurių tautų vadų nusistatymams yra net gan rimtų išrokavimų. Tai tautinių rubežių neteisingas nustatymas, Kad ir Lietuvos Lenkijos rubežiaus klausimas. Tik jau lietuviai visi gerai žino, kad musų tauta visiškai buvo nuskriausta per Lenkiją ir kitas tautas. Taigi, kaip galima kalbėti apie visuotiną tautų taiką ir nusiginklavimą, kada yra tiek daug tautinių apsirubežiavimų klaidų padaryta?

O betgi "tautų vadai" savo suvažiavimuose Šveicirijoj kalba apie tokius dalykus. Ir ve ką tas visas tų apkalbų "taikos" įvykdynimui reiškia:

Italija panaikina paprastą kareivio šautuvą ir jo vieton jam įteikia naujai išrastą lengvą kulkasvaidį. (mašine gunu).

Vokietija, negalėdama ginkluotis sulyg Versalies sutarties visus savo karinius reikmenis gaminasi Rusijoj, su kurią ji turi slaptą sutartį.

Ir daugiaus galima butų nurodyti tautų "taikos" nusistatymų, bet gali ir to pakakti visiems kurie tuo įdomaujasi.

Net ir Romos Papa Atsižegnoja Nuo Senojo Pasaulio.

Iš Vatikano miesto atėjo žinia, kad popiežius nutarė savo paločiaus apšildymui panaudoti elektrą vieton anglių arba malkų. O ką tas reiškia? Ar šiaip ar taip musų teologai šitą papos nusistatymą savo naudai aiškintų,vienok net ir kvailas jau supras, kad pasaulinė žmonijos pažanga ima viršų ant visų prietarų.

Aukso Vertybė.

Mokslininkai apskaitliuoja, kad jurų okeanų gelmėse randasi tiek aukso, kad kiekvieno šios žemės kamuolio gyventojui išpultų po 14,000,000. Vadinasi jurų dugnuose yra labai daug turto, bet to turto išgavimui iš jurų dugno dar jokių budų bei įnagių nėra surasta.

MAIRONIO REIKŠMĖ LIETUVIŲ TAUTAI

Nemažas skaičius įžymių lietuvių mirė paskutiniu laiku. Iš visų jų populiariausias buvo, beabejo, Maironis. Jis buvo žinomas kaipo pavyzdingas kunigas, ir visų mylimas kaipo didysis lietuvių dainius. Jo dainos bus dainuojamos, kada ir jo kaulų nebeliks nė pėdsakų. Daina jam buvo kovos ginklas. Sukurdamas dainas, jis pažadino lietuvių tautos jausmą, laisvės troškimą. Dėlto aš manau, kad kaip tik lietuvių išeivija Amerikoj nusiminimo laikais, gali rasti paguodos Maironio dainose. Jos yra surinktos knygelėj Pavasario Balsai. Kiekvienas lietuvių knygynas norintiems parduoda tą knygutę. Ten rasi tokias dainas kaip antai: Nors musų, broliai, nedaugel yra, busime tvirti, jei riš vienybė; arba kita Sunku gyventi žmogui ant svieto; arba Pirmyn į kovą už tėvynę, už brangią žemę Lietuvos; arba Ten, kur Nemunas banguoja tarp kalnų, lankų, broliai vargdieniai dejuoja nuo senų laikų. Kiekvienam lietuviui yra žinoma daina Eina garsas nuo pat Vilniaus: žirgą reiks balnoti ar ba kita Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka, tai musų tėvynė, graži Lietuva; Čia broliai artojai lietuviškai šneka, Čia skamba po kaimus Birutės daina. Visos tos dainos yra Maironio kuriniai; tai Maironio dovanos lietuvių tautai. Ir dėl tų gražių dainų lietuviai savo didelio dainiaus niekada neužmirš.

Bet Maironis mokėjo ir kitus, ne tik herojiškus, jausmus suprasti ir atjausti. Aš čia paduosiu ištisai vieną eilėraštį, kuris man savo gražumu ypatingai patinka. Yra tai eilėraštis su antrašte Burtai. Štai jis:

Tupi šarka ant tvoros,
Nenustabdo uodegos,
Riečia, kraipo mandagiai.
Po dvarus visur lakioji,
Tai atspėk gi man, margoji!
Kokio vėjo bus piršliai?

Oi, šarkyte, tu kvaili,
Kam į dešinę suki?
Tas be grašio, nors gražus!
O į vakarus, margoji,
Uodegytės ar nemoji?
Ar nuo mylimo nebus?

Uodegytę pakraipyk,
Visą tiesą pasakyk,
Iš rytų? ar vakarų?
Va, į kairę! Ten Baturas;
Fi, ne ponas! Juodas buras!..
Bet daug turi pinigų.

— A. Sennas.

TRYS MIL. BAČKŲ MILTŲ BEDARBIAMS

Washingtonas, rugp. 9. — Amerikos Raudonasis Kryžius bėgyje pastarųjų penkių mėnesių yra išdalinęs apie tris milijonus bačkų miltų bedarbiams ir neturtingiems. Teisėjas Payne, pranešė, kad devynios valstijos (statai) gavo nemažiau kaip po 100,000 bačkų. Daugiausia gavusi Pennsylvanijos valstija — 473,733; Ohio — 260,031, Illinois — 135,538, Chicaga — 32,-656. Kitos valstijos gavusios po mažiau.

Sandaros Centro Valdybos Narių Antrašai:

Prez.—J. Smailis, 12000 Jos Campau Hamtramck, Mich.

Vice-Prez.—S. Grišius, 4312 So. Spaulding Avenue.

Sekr.—A. Vaičaitis, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ižd.—D. Piwaronas, 4622 So. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

K. Vilkas,3236 So Halsted St. Chicago, Ill. J. S. Vitkus, 6616 So. California Ave., Chicago, Ill. Juozapavičius, 837 W. 33rd Pl., Chicago, Ill.

ŠIS BEI TAS

Rašo A. Brijunas

AR AMERIKOJE GALIMAS PERVERSMAS

Man tiesiog gaila tų lietuvių, kurie persiėmė komunizmo dvasia savo visas turimas jėgas panaudojo sukėlimui revoliucijos Amerikoje. O tokių lietuvių, persiėmusių revoliuciniu upu, Amerikoje randasi gana didelis skaičius. Jau vien išgalėjimas išleisti du dienraščius ir kelis sąvaitraščius duoda suprasti lietuviško komunizmo nemažą jėgą Amerikos gyvenime.

Nors visos įdėjos ir norai pagerinti vargšų buvį ant šios žemės nėra smerktinos, vienok Amerikos gyvenime visos pastangos ką nors revoliucijos pagalba nuveikti yra negalimos ir tiesiog neįmanomos, nes Amerikos darbininkų gyvenimas yra daug geresnis negu kur kitur, o ir did žiuma darbo žmonių interesuojasi daugiaus sportu negu mark sizmo ar leninizmo teorijomis. Čiagimys visada ant liezuvio ga lo turi kokio nors sportininko vardą ir jis tau iš atminties išrokuos kokis sportininkas yra ką nuveikęs per paskutinį dešimtmetį. Bet paklausk čiagimio, kiek jis žino apie mokslinin kų nuveiktus darbus ir jų pavardes, tai musų čiagimis pasirodys tikru nežinėliu ir nemokša. Gi didžiuma žmonių Amerikoje tokiais esti ir net šių laikų depresija mažai ką paveikė į jų makaulių perkeitimą. Visas revoliucijinis judėjimas yra tik ateivių tarpe ir, galų gale, ką burelis ateivių reiškia tarp Amerikos čiagimių milionų?

Ir tie musų lietuviai, pasivadinę save komunistais, pražils beaikvodami savo energiją ir turtą revoliucijai ir sulaukę senatvės pamatys, kad nieko nenuveikė ir savo darbą vėjams paleido.

Kas kito butų, jeigu musų lietuviai dirbą komunizmui, dirbtų lietuvių švietimui ir jų kulturinimui, tik apšvieta ir kultura veda žmoniją prie geresnio draugijinio gyvenimo ir prie žmonių santikių tobulėjimo. Nors evoliucija yra ir lėta, vienok ji išvedė žmoniją iš pirmesniųjų draugijinio gyvenimo netobulų formų ir toji pat evoliucija išves žmoniją iš kapitalizmo į tobulesnę žmonijos sugyvenimo draugiją.

Nejaugi Demokratija Atgyveno Savo Amžių?

Pokarinis diktaturų įsigalėjimas kai kuriuose šalyse, nemažai ir lietuvių padarė taip vadinamo fašizmo pasekėjais. Tuliems žmonėms, neturėjusiems jokių įdėjų ir principų, pasirodė kad tik geležinė ranka ir iš aukšto prisakymas, gali šalį bei tautą nuvesti prie visuotino ger buvio. Vienok taip manyti gali tik nesusipažinusieji ar nenorin tieji susipažinti su žmonijos pra eities istorija. Juk žmonija, net žiloje senovėje, buvo valdoma per patvaldžius viešpačius; juk Aigipto paraonai (tų laikų diktatoriai—pašistai kančios pagalba privertė savo valdinius statyti piramidas; juk cezariškoji Romos diktatura prievarta pravedė akmeninius plentus ir pribudavojo daug drutviečių ir paločių. Vienok tos senobinės diktaturos negalėjo sustabdyti pažangos ir jos turėjo užleisti laisvesniams valdymosi formoms. Gi įsigalėjusioji demokratija, 19 amžiaus pabaigoje, parodė pasaulio tautoms, kad tik ji viena gali suteikti žmonijai dvasinę ir materialinę palaimą. Per šimtmečius suvaržyto žmonija nieko prakilnesnio pasauliui suteikti negalėjo iki neatėjo laisvoji demokratija ir su teikė žmogaus genijui sparnus. Ir nuo laiko žmonijos genijus pradėjo savo kurybą, kuri laisvesnes tautas pastatė ant aukštesnės papėdės kulturoje bei civilizacijoje.

Dabartinės diktaturos yra po kariniu išterišku apsireiškimu ir kaip tik tautos atsiblaivės ir atgaus sąmones, tai tuojaus visos diktaturos nudardės tenai, kur visos buvusios karunuotos galvos jau senai prasišalino. Laisvosios demokratijos valdymosi forma yra ateities žmonių bei tautų valdymosi forma. Žmonija eina prie visuotinos demokratijos ir jos jokie atžagareiviški užsispyrėliai nepajėgs sulaikyti.

ŠEIMOS GRIUVESIAI

J. J. SAVICKAS - SAULĖNAS

Išgirdusi Irvingo aimanas greit atbėgo tarnaitė, manydama, jog jos Missis yra ištikta ko kios nelaimės, bet nieko nesužinojusi ir nepešusi nuėjo saugoti mažos Doloros.

Atsiradę Fourth Viešbuty, penkioliktame aukšte, slaptojo policija pirma priėjusi padaužė trylikto numerio duris — tyku nė balso. Pasiuntė tarną atnešti raktus, kuris nepoilgo pribuvo sujais. Tada padaužę antrą syk duris ir Irėna, lyg ką nugirdusi, pramerkė tingiai akis, nes jos galva buvo sunki, svaigo, skaudėjo, o prieš save ant staliuko matė apversta porą bonkų, nuo šampano ir dagtinės, jos paltas buvo sulamdytas palia lovą, o ji pati gulinti visa apsirengusi — pusiau nuoga, ir tuosyk raktui brakštelėjus prasivėrė durys ir atsistojo prie lovos slapta policija, Irvingas, Viešbučio priežiurė tojas.

Irėna pamačiusi prieš save Irvingą, suriko keletą syk histeriškai ir apalpo. Irvingo veidas pamėlynavęs, rustus, jo ran ka pasiekė kišenėje revolverį, bet jo visus judėsius sekė žvali policisto akis, kuris laiku sugrie bė Irvingo ranką atimant revolverį.

—Mister Raines, pagalvokite ką darote, ir laikykitės šaltai, pasakė policistas, nes jie atsakys prieš teisėja, eidami kalėjiman.

Irėna, atsigavusi, puolė po Irvingo kojų maldaudama pasigailėjimo, nes to daugiaus nebebusią.

—Atsitrauk, valkata sugriovus mano ir mergaitės gyvenimą, gėdos skraiste nesigėdi dar kalbėti. Gal tavo tokis nepirmas žygis, o tuo labiaus nepaskutinis. Aš jus abu bučiau nudėjęs, kaipo žemiausios rušies sutvėrimus, tik policija jus nuo to apsaugojo.

—Man geriaus butų nuo jus rankos mirti, negu gyventi, verkdama kalbėjo Irėna. O jos meilužis, kaip nieko negirdėdamas, miegojo dar girtas.

Kaip tavo pavardė judindamas už peties policistas klausė.

—Eikit po velnių su savo pavarde, atsakė per miegus mister King.

Policija ilgai nelaukus apžiurėjo kišenes ir iš siuto kišenės ištraukė porą gautų laiškų.

—Hm. Sandy Inserra, tai gar susis Najurko plėšikų gengės vadas, kurį policija senai seka ir ieško. Ilgiaus jie nelaukė, tik išsitraukė palką, uždavė gerai per kulnus, tai miegalius, kaip žaibas atsistojo ant grindų.

Kaip tamstos pavardė? užklausė policija.

—Mister Džian King.

—Ne King, bet Sandy Inserra esate plėšikų gengės vadas kurio policija senai ieško.

—Jei žinote, tai velniam dar klausiate.

Irėna tą išgirdusi vėl apalpo, nes niekad nemanė prieiti prie tokios katastrofos. O nunai taip toli nuėjo nupuldama žemai iš kur gėda bus akis pakelt, kaipo bandito meilužei. Žuvo jai Irvingas ir linksmutė kaip angėlas Dolorosa, paliekant jiems karty bes. Ji norėjo, kad prasivertų žemė ir ją priimtų su gėdos dėmėmis, bet žemė irgi nuodemingų nepakenčia, tik iš puikaus gy venimo ir gražių namų, jai kalėjimo sunkios geležinės durys atsivėrė.

Irėnai atsigavus Irvingas pasakė:

—Ji tamstos, Inserra, pasiimkite ją ant visados.

—Ne jis, bet kalėjimas paims abu, atsakė policijantas.

—Ir daugiaus, Irėna, nepasirodysi prie mano namų ant gatvės, nes tą aš pasakau prie liudininkų, bet Irėna mažai girdėjo, budama silpna, nes žinojo, jog jos dienos pasibaigė.

Pribuvęs policijos ambulancas Irėna su meilužiu nuvežė į kalėjimą, o slaptoji policija parvežė Irvingą, kuriam del nervuotumo nedavė valdyti automobilio.

Irvingas, lyg girtas, svaigstančia galva ir linkstančiom kojom, įėjo stubon, kurioj žinojo neberas daugiaus mylimos žmonos ir jos muzikalės kalbos. Tarpduryje jį patiko linksmutė, penkių metų Doloros, šaukdama: tėti, kur yra mama? Tada jis, paėmė ją į rankas, pabučiavo, prispaudė prie krutinės, o didelės niekad nepasirodžiusios dvi ašaros išsiveržė iš jo akių. Juk žuvo jo meilė, tik Dolora liko jam jos atmintimi, kurios nešildys motiniška meilė, ir negalės linksma širdimi augti sugriuvus šeimos žydiniui, be motinos ir jos patarimų, nes moteris, kurią jis užviską labiaus mylėjo, atnešė gėdą visiems jo namams ir jo giminėms.

—Tu neturi Doloris daugiaus motinos ir neminėki jos, aš tave mylėsiu, surasiu gerą auklę, kuri tave saugos nesant man.

—O kur mama, mergaitė ėmė verkti.

—Nežinau, Doloris, kurią pabučiavęs ramino, nes juk mažai negalėjo sakyti tiesos, tik pats sunkiai atsiduso atsiminęs skais čią praeitį ir kaip greitai ji sugriuvo, kai žingsnis po žingsnio, žmona ėmė krypti iš tiesos kelio kol giedrias praeivis šeimos sva jones taip netikėtai palaidojo griuvėsiuose.

(Galas)

PASILIK SVEIKU VASAROJE

Ką reikia daryti pasilikti svei ku vasaroje, priguli nuo ką žmo gus daro žiemoje. Kadangi žieminiai darbai yra toki įvairus, todel reikia ir rinktis įvairius vasarinius programus.

Beveik visi vyrai ir daugumus moterių sunkiai dirba per žiemą ir kuomet vasara ateina ima vakacijas. Ant kitos pusės, daugelis vyrų ir moterių (ypatingai ukininkai) sunkiai dirba per visą vasarą, ir jie ima vakacijas jeigu ima jas, žiemoje, kuo met ukės darbas pertrauktas. Moterys sunkiai dirba savo namuose ir joms priguli vakacijos bet jų tą tiesą niekas nepripažysta. Daugelis vyrų ih moterių atrodo, kad niekuomet nedirba, ir jie baisiai pyktų jeigu kas nors pasakytų jiems jog dirba. Jiems ir vakacijos reikalingos, bet mažai iš jų ima jas.

Vakacija reiškia įvairius daik tus įvairioms kliasoms. Pav. raštininkas turėtų laike vakacijos atlikti tokį darbą, kuris privėrčia vartojimą muskulių ir fabriko darbininkas reikalauja poilsio. Mergina, kuri vartoja rašomą mašinelę, arba pakuoją cigaretus, arba virėja keno nors namuose, turėtų jos vakaciją praleisti ant lauko. Pailsus moti na ir žmona turėtų pasilsėti, palikdama namie savo vyrą ir vaikus, susieit su kitoms moterims, ir gražiai ir ramiai praleisti laiką. Turtingos merginos, kurios pašvenčia laiką linksmybės dievaitei, ir kurioms nusibodo gyvenimas, turėtų praleisti savo vasaras kokioj nors mokykloj kur matytų visai kitokį gyvenimą, arba geriaus, reikėtų gauti darbą fabrikuose kur kitos biednos darbininkės jai parodytų kaip atlikti darbą.

Paprastas patarimas del vakacijų yra miklinimas šviežiame ore. Ir tas svarbu, visiems darbininkams reikalinga šviežio oro. Visi, kurie praleido savo žieminius vakarus prigrustuose kambariuose besimokindami, ir t.t., turėtų praleisti vasarą šviežiame ore. Automobilių važiuotojai galėtų praleisti jų vakacijas viduje.

Miklinimas šviežiame ore yra geros sveikatos svarbiausias reikalavimas. Miklinimas tik pagerina fizišką sveikatą ir ne protišką, bet šiomis dienomis protiška sveikata turi lyginą svarbą su fiziška sveikata.

Milijonai žmonių, ypatingai moterų reikalauja permainos vieton pailsėjimo.

Daugelis tą prijaučia. Pailsęs biznio vyras, iš kurio laikraščiai krečia juokus kuomet eina į teatrus pailsėt, gerai žino permainos reikalavimas. Bet tik gaila kad jie tą permainą praleidžia viduje ir ne ant lauko.

Raštininkai ir dirbantieji vyrai ir mergaitės, kurie visi lanko įvairius lošimus ant lauko, jau geriau daro. Pirmiausia praleidžia laiką ant šviežio oro, antra, tos įvairios žaismės jiems duoda paraginimo. Kiton pusėn ukinikas kuris dirba penkiolika valandų ant dienos, nuo pavasario iki rudens, gali gražiai praleisti nors dvi žiemines savaites mieste. Ir tas pats su jo žmona.

Yra svarbu gauti naujų įdėjų. Žmonės, kurie per daugelį mėnesių vartoja tas pačias įdėjas, pasiliks sveikesni ir linksmesni jeigu išsimokins naujų įdėjų laike savo vakacijų, ar tos įdėjos geros ar jiems priduos daugiau linksmumo. Nereikia užmiršti kaip juoktis.

STOJO UŽ SCHMELINGĄ IR TURĖJO SKAUDŽIAI NUKENTĖTI

Baltimorės žmonės žiurėjo ir stebėjosi matydami vieną jauną vyruką einant ant rankų per tris blokus. Vėliau paaiškėjo, jog tas vyrukas, 18 metų, "betino" ant Schmelingo ir pralaimėjo. Negalėdamas užsimokėti pinigų sutiko atlikti tą nepaprastą kelionę.

Visuomenės Moteris

Rašo Žagariečių Aguona.

Pasidarbavimas Įvairiose Organizacijose.

Kas yra Vilniaus Vadavimo Komitetas — visi žino. Ponios Katkevičienės ir čia yra daug darbo ir energijos įdėta.

Šerno Fondo Komitetas. Tas jau vien vardas daug pasako. Jame p-nia Katkevičienė labai daug dirbo visokiuose fondui reikiamuose darbuose.

Ji taipgi daug dirbo Lietuvos Laisvės Paskolos bonų ir Lietuvos Laisvės Varpo vajuose. Aš smulkmenų nežinau, tik žinau, kad gerb. Katkevičienės ir sunki liga nebutų sulaikiusi nuo prielankaus atsiliepimo į bent kokį garsą, kuris tik buvo tėvynės, tautos labui prabiltas.

Čia paminėtų Lietuvos naudai p. K-nės darbų vaisius palie ku aiškiau aikštėn iškelti neogoistams, ypač moterims, kurios artimesniame kontakte su ja buvo, labiausiai Lietuvos Našlaičių Komiteto narėms, kurios ir šiandien tebeveikia, ir kurių pirmininke p. Katkevičienė tebėra.

Sandara — čia p. Katkevičienės siela. Ir, norint apie jos sielą kalbėti, reikia ir man pačiai savo turėti. Bet, dėja — ir mylinčiai Sandarą, arba jos gražius obalsius — principus, visgi, dalelės, meilė bujojančio jausmo savyje nerandu, kokį p. Katkevičienė turi Sandarai, ir nemo ku atvaizduoti žodžiais. Tik pasakysiu tiek, kad p. K-nė Sanda ros gerovei motina: ji rupinosi suprasti kiekvieną jai esančias ir busiančias skriaudas, ir stengėsi visu savo pajėgumu jas prašalinti, įsiskverbdama į jos narių širdžių niauriuosius kampelius, ir malonumu, lengvu nuo širdumu juos švelnindavo ir apsnudusias jėgas tautos ir tėvynės labui žadindavo.

Kokis akstinas ją vedė į visuomenės, tautos dirvonus — aš nežinau, bet jos darbai mums rodo jog ji tikrai savuosius mylėjo, nes meilės principas yra vien duoti, sau nieko nereikalauti, ir p. Katkevičienė tą meilės principą laikė šventu, nes ji save aukaudama visuomenei, tautai, nieko sau nereikalavo, o džiaugėsi, jog galinti buti naudinga saviesiems.

P-nios Katkevičienės gražių tautai darbų kredito dalis priklauso ir p. Vincui Katkevičiui—jos vyrui. Šeimoj gyvendami jug žinome, kiek žmonos simpatija vyrui reiškia — vyro gi simpatija žmonos žygiuose yra daug didesnė; ji tampa net pačio veikimo ir pasekmių pulsu. Musų laikų vyrai dar ne visi suprantą moters reikšmės visuomenei, o labiausia visuomenės svarbą pačiai moteriai. Jie, tur but, nežino, kad žmogus vienas turi buti arba dievas, arba gyvulys, o kadangi musų prigimtis yra arčiau antrojo, tai mes ir imituojame pastarąjį. Ir vyras, sulaikydamas žmoną nuo visuomenės, yra kaltininkas jos žemo žmoniškumo laipsnio.

P-nas Katkevičius, netik kad nedraudė savo brangios žmonelės nuo žygių visuomenės darbe, bet pritariančiai rupinosi pasise kimo tame darbe. Ir šiandien jis didžiuojasi ja, o visuomenė nors aiškiai dar nesuprasdama, bet visgi instinktyviškai jaučiasi dėkinga jai esanti.

Šiaurės Amerikos lietuvių gyvenimas sukasi lyg burė ir visuomeniniam lošėjui vis mažiau progų tebėra tautiškumo lobio beišlošti. Mes nykstame išmirimu, ištautiejimu ir net tėvynėn grįžimu. Per paskutiniuosius ke lius metus daug vertingų asmenų, tiesiog tautos stulpų netekome. Ir štai, kiek laiko atgal, ir gerbiama p. Katkevičienė apleido mus, o spauda skelbė, kad nebegrįžšianti čia. Tuomi mes nustojome, ko dolerio vertėje nerandame, nei jėga neįgyjame, o visgi tautoj esame ir mes tėvinainiai gėrimės, didžiuojamės tamsta ir linkime, linkime, ilgiausių metų.

Pabaiga.

Labai Nupuolė Farmų Darbininkų Algos.

Ukininkams pradėjus ekonomizuoti ir naudoti naujai išrastas ukiškas mašinas labai nupuolė ukių darbininkų algos ir net samdinių skaičius. Dabar jeigu ukės samdininkas gauna 20—30 dolerių į mėnesį prie to dar valgį ir guolį, tai skaitosi labai gerai.

Hooverio Buvusis Mokytojas Labai Įdomauja Amerikos Politiką.

Peipingas, Kinija.—Čia gyvena kinietis Yueh Tung-Chuan, kuris 32 metai tam atgal mokino Hooverį ir jo žmoną kiniškos kalbos, kada Hooveris buvo jau nas inžinierius ir gyveno kinijoj. Jisai savo, kad Hooveris iš jo paėmė vieną lekciją ir metė mokynęsis, o Hooverienė ilgiaus studijavo ir pusėtinai pramoko Kiniškai.

Todel šis Kinietis ir įdomauja Amerikos politiką, nes jam ypatiškai teko pažinti Hooverį ir tėmyti jo karjėrą.

PASKUTINIS GRAŽIOSIOS VASAROS UŽBAIGIMUI, DIDELIS IR SMAGUS

SANDAROS

PIKNIKAS

Nedelioj, Rugsėjo 4d., 1932 m.

Riverview Resorte

Racine, Wis.

Four mile Road, prie Root River. Pusę mailės į vakarus nuo Highway 15, į žiemius nuo Racine, Wis.

BUS GRAŽUS PROGRAMAS KURIS SUSIDĖS IŠ

Gražuolių Kontesto, Ristynių, Base Ball, ir Muzikalinės Programo Dalies

Prieš ir po Programo šokiai, Griežiant

Red Peppers Orchestrai

Visi Wisconsino ir Illinois valstijų Lietuviai ėsate kviečiami atsilankyti į šį Pikniką, pamatyti ir išgirsti gražaus programo, smagiai pasišokti ir linksmai laiką praleisti.

Pradžia 10 val. ryto. Kviečia Visus KOMITETAS

Amerikos Lietuviai

Skaitykit ir Platinkit

ARGENTINOS LIETUVIŲ PAŽANGIOSIOS MINTIES SĄVAITRAŠTĮ

"Argentinos Žinios"

"Argentinos Žinios" yra organas Argentinos Lietuvių Tautinės Sandaros, ir jose yra talpinami įvairiausio pobudžio raštai, pritaikinti pažangiajai ir savo tėvynę—Lietuvą mylinčiajai visuomenei. Kaina tik $2.00 metams. Kreipkitės į

ARGENTINOS ŽINIOS

Praga 115,

Pineyro Avellaneda

Buenos Aires, Argentina.

Tikriausias kiekvieno Lietuvio amerikiečio draugas

"TRIMITAS"

"TRIMITAS" eina iš Nepriklausomosios Lietuvos gyvenimo centro ir kas numeris paduoda naujausių žinių ir įvykių aprašymų, gvildena įvairius svarbiausius gyvenimo reikalus.

"TRIMITE" yra šie skyriai: 1) įžanginiai ir kiti straipsniai apie einamojo gyvenimo dalykus, 2) pažymėtini pasaulio ir Lietuvos įvykiai, 3) krašto pažinimo, literaturos, sveikatos, ukio, finansų straipsniai, kelionių ir kovų del Lietuvos nepriklausomybės aprašymai ir kit., 4) apysakos, eilėraščiai ir šiaip grožinės literaturos dalykai, 5) šaulių reikalai ir gyvenimas, 6) Lietuvos karių ir savanorių-kurėjų gyvenimas, 7) Mažosios Lietuvos gyvenimas, 8) Okupuotosios Lietuvos gyvenimas, 9) kaip gyvena lietuviai svetur — Europoj, Amerikoj, Afrikoj, Azijoj ir Australijoj, 10) įvairios skaitytojų mintys ir nuomonės, 11) naujienos apie išradimus, mokslą ir kit., 12) žinios apie Lietuvos ukį ir finansus, 13) įvairios pasaulio ir Lietuvos žinios, 14) sportas, 15) knygos ir raštai ir jų įvertinimas, 16) didelis juoku ir linksmų karikaturų skyrius, 17) įvairus patarimai "TRIMITO" prenumeratoriams, 18) radio, 19) pranešimai, skelbimai ir kit.

"TRIMITAS" plačiausiai rašo apie musų Vilniaus ir skriaudžiamų brolių vilniečių reikalus ir gina jų teises. Nemaža straipsnių ir minčių deda apie karą ir sausumos, jurių oro ginklavimosi dalykus. "TRIMITAS" kas savaitė eina 20 puslapių ir kas kartas naujais spalvotais viršeliais su gražiu paveikslu. Turiny dedama Lietuvos ir pasaulio gyvenimo vaizdų — fotografijų.

"TRIMITO" kaina metams: $1.00, Lietuvoje Lit. 8.- Susipažinti 1 egz. siunčiama nemokamai.

Išsirašęs 1932 metams "TRIMITĄ", Broli Lietuvi, neapsivilsi. "TRIMITAS" Tave dėkingai lankys kas savaitė ir neš įvairias žinias iš Tavo tėvų žemės. "TRIMITAS" visų lietuvių laikraštis. Kas myli Lietuvą ir brangina kovas del Vilniaus, tas 1932 metams į savo namus "TRIMITĄ" pasikviečia. Skubėkite išsirašyti.

"TRIMITAS"

Kaunas, Laisves alėja 20.

Garsinkitės "SANDAROJE"

K. ŠIDLAUSKO

APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gydunolių ir įvairių šaknų.

Reikale kreipkitės:

373 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Lietuviško Gėrimų Krautuvė

90 MILLBURY ST.

Worcester, Mass.

Vincas Cesna, dabar parduoda visa tavorą atskirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

Chicagoje

LIETUVIŲ DAINOS IR MUZIKA ORO BANGOMIS

Praeito antradienio vakare, vel buvo malonu pasiklausyti žavėjančių musų dainelių, gražios muzikos ir naudingų kalbų bei patarimų, kurios buvo leidžiamos oro bangomis, iš stoties WGES per pastangas Peoples Furniture Co. krautuvių.

Šį sykį programo dainų dalį labai gražiai išpildė Northsaidiečių Lietuvių sextetas, kvartetas, trio, duetas ir solos, kuriems vadovavo muzikas N. Kulis: visi labai sutartinai ir smagiai sudainavo daug gražių musų dainelių.

Dr. Juška, M. D. pateikė labai įdomią kalbą apie sveikatą, o juokdarys "Čalis Kepurė" jukdė klausytojus pasakodamas įvairius šposus iš "gyvenimo," o tarpuose dainų buvo keletas numerių rinktinos muzikos ir žingeidžių pranešimų apie visuomeniškus parengimus — išvažiavimus, apie musų biznierų siulymus — bargenus ir t. t. taip, kad visa valanda buvo pilna žingeidumų ir malonumų del šių programų klausytojų, kas ir patraukia kiekvieną klausyti šiuos programus kas antradienį.

— Šakelė.

LIETUVIŲ MOTERŲ DR-JOS APŠVIETOS

Menesinis susirinkimas įvyko 2 Rugpiučio, Sandaros svetainėj. Vakacijoms išvažiavus nutarimų raštininkei P. A. Bucinskienei, užėmė jos vietą ponia A. Zabukienė. Visi draugijos bėgantieji reikalai liko apsvartyti. Randasi keletą ligonių, reikalaujančių pašalpos. Keletas desėtkų dol. randasi pas kasierką. Užsidarius Universal bankui, draugija liko nuskriausta keletų šimtų dolerių. Pasidėkavojant gabiems banko vedėjams, kurie sukėlė daug nemalonumo pavieniams ir draugijoms.

Dešimties Metų Dėdės Šerno Mirties Sukaktuvių Paminėjimui.

Antra dieną Rugsėjo "Dėdes Šerno Fondo Komitetas" rengia apvaikščiojimą, Tautiškuose kapuose. Apšvietos draugija gavo pakvietimą dalyvauti apvaikščiojime. Nutarta dalyvauti ir paskirtą darbą atlikti.

Susirinkime narių dalyvavo neperdaugiausia. Butų geistina kad į sekantį susirinkimą atsilankytų daugiau narių, nes ateina žiemos sezonas, reikalinga išrinkti keliatas komisijų įvairiems parengimams.

Sekantis susirinkimas įvyks Rugsėjo 6 dieną, Sandaros svet.

—A. M-nė.

Išvažiavo Atostogoms.

Pereitą nedėldienį nekaltų bernelių prezidentas, gerb. Dr. S. Naikelis, apleido Chicagą porai sąvaičių. Gerai pasilsėjęs Dr. mano sugrįžti, apie 22 dieną šio mėnesio. Ir vel dirbti savo numylėtoj frofesijoj.

—A. M-nė.

KAIP PRAĖJO LIETUVIŲ AVIACIJOS DIENA

Pastaruoju laiku pradėjo rodytis žinių apie lietuvių rengimąsi skristi per Atlantiką. Šią žinią lietuviai sutiko su nepaprastu žingeidumu. Kadangi lietuviams yra begalo reikšmingas nuotikis, jis rado plačiojoj visuomenėj didelio pritarimo. Tuojaus susirinko keliolika interesantų ir sutvėrė taip vadinamą "Pirmojo Lietuvių Skridimo Per Atlantiką Rėmėjų Komitetą." Tas komitetas tuojaus pradėjo savo darbą ir, sutikus laku nams, tapo surengta Aviacijos Diena. Ši Aviacijos Diena yra pirmas toks nuotikis Amerikos lietuvių istorijoje ir todel sujudino visą didžiąją Chicagą ir jos apielinkes.

Pereitam antradieny, apie 12 valandą jau pradėjo rinktis pub lika. Tuojaus kapt. S. Darius didžiuoju oro laivu (Ballanca) pradėjo vežioti žmones. Apie 4 val. jau prisirinko pilnas Harlem Airport. Gal but pirmas ir vienintelis atsitikimas, kur nereikėjo laukti publikos — ji pradėjo rinktis ankščiau, negu kad buvo skelbta.

Susirinkus milžiniškai miniai žmonių, prasidėjo ir visos oro mandrenybės. Lak. Girėnas, kuris rengiasi drauge su kapt. Darium skristi per Atlantiką, daugiausiai rodė visokius "triksus". Nepasiliko ir kiti. Kapt. Darius buvo užimtas per visą dieną vežiojimu rėmėjų ir kurie tik norėjo.

Apie 6 val. įvyko ir šokimas su parašutu. Tai buvo įdomiausia dalis programo. Iki tam laikui neišvyko, rods, nei vienas žmogus — visi pilni žingeidumo laukė. Kapt. S. Darius pertraukė savo vežiojimo darbą ir pasiėmęs Juozą Bolį, iškilo į padebesius (apie 400 pėdų aukščio). Kiek paskraidžius, vos bu vo galima įžiurėti, kai iškrito koks gabaliukas iš orlaivio ir po kelių sekundų išsiskėtė parašiutas ir pasimatė kabantis po juomi žmogus — Juozas Bolis. Žiurovai atydžiai tėmijo ir laukė kol pasieksią žemę. Kadangi šokikas nėra sunkaus svorio ir esant nemažam vėjaliui, jis tapo gerokai nuneštas į šoną nuo šokimo vietos, bet gražiai nusileido.

Po šios programo dalies, jau publika pradėjo skirstytis, o lakunai vis dar darbavosi, veik kol pradėjo temti. Manau, kad nesirado žmogaus, kuris nebutų gavęs pilno pasitenkinimo. Tačiau buvo ir tokių, kurie bailesni, turėjo ir baimės — iškilę į padebesius. Vienok viskas išėjo kuogeriausiai. Tas ir įrodo musų oro paukščių gabumus.

Kapt. Darius su lak. Girėnu rengiasi aplankyti ir kitas lietuvių kolonijas. Rugsėjo 4 d. vyksta į Scranton, Pa., o 11 d. į Philadelphia, Pa. Nėra abejonės kad jie ir ten bus sutikti skaitlingai ir susirinkusieji turės gerą "thrill". Mes linkime laimingos kelionės.

— "S." Rep.

Musų Pačiu Reikalai

Nekalto Bernelio Senatvės Daina.

Užia vėjelis
Šiaurės slaptingo.
Kur mano dienos
Jaunatvės dingo?

Kur ta svajonė,
Rami, auksinė.
Ar ją užmigdė
Šalta krutinė?

Ar ji sugrįžo,
Į tąją šalį,
Kur žmonės laisvai

Mylėti gali?
Kur žilas amžius,
Pečių nelenkia
Ir riaukšlės veide
Džiaugsmams nekenkia.

Ruduo atėjo;
Gėlės nuvyto;
Nelauk širduže
Vasaros ryto.

Kam dar liudėti
Meilės jėškoti;
Reiks nekaltybė
Užbaigt nešioti...

Sudiev, berneliai,
Idėjos broliai:
Bukit gudresni,
Negu ligšioliai.

Graži mergelė,
Sava šeimyna,
Labiau neg viskas
Širdį ramina.

— Gailiutis.

MILDOS RESTORANAS POPULIARĖJA

Mildos restoranas, kuris randasi 3206 So. Halsted St., įgauna vis daugiau ir daugiau reikšmės. Žmonės, kurie pirmiau lankydavo kitas valgyklas pradeda atsilankyti į Mildos restoraną ir greitai jį pamėgsta, nes valgis jame yra pirmos rušies, kainos žemos ir patarnavimas atliekamas su linksma šypsena.

To restorano savininkai yra p.p. Misevičiai, labai mandagus ir svetingi žmonės. Ponia A. Misevičienė pati gamina valgius ir deda visas pastangas, kad jie butų švieži skanus ir maistingi.

Taigi visi, kurie mėgstate skaniai ir pigiai pavalgyti atsilankykite į virš minėtą restoraną ir persitikrinkite ar aš tiesą apie jį kalbėjau, ar melavau.

— P. L.

UNIVERSAL BANKO DEPOZITORIŲ KOMITETO SUSIRINKIMAS

Laikytas August 10 d., 8 val. vakare, Universal Kliube, 814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.

Ant minėto susirinkimo buvo aptartą, kad daryti žygius prašalinti receiverį. Jeigu nebutų galima padaryti, tai stengtis gauti teisėjo užgyrimą, kad depozitorių ezekiutyvis komitetas galėtų receiverį kontroliuoti. Tai yra: kad tas komitetas prižiurėtų receiverį, kad jisai neišparduotų banko vertybes per pigiai, ir abelnai, kad butų visi reikalai vedami taip, kad iš to butų daugiau pelno del visų depozitorių. Taip pat jeigu ezekiutyvis komitetas surastų bankos direktorius arba valdininkus prasižengus bankos vedime, kad butų visi patraukti atsakomybėn. Vienu žodžiu ezekiutyvis komitetas yra pilnai įgaliotas veikti visais banko reikalais del labo depozitorių.

Sekanti asmenys liko išrinkti į ezekiutyvį komitetą:

S. Strazdas, Pirmininkas,
Jonas J. Kulis, 1-as vice pirm.
L. Jonikas, 2-as vice pirm.
Joseph Ruta, 3-ias vice pirm.
Vincent M. Stulpinas, sekret.
K. Matukaitis, sekr. pagelb.
Balciunas, iždininkas.

Ezekiutyvio kometeto nariai:
N. C. Krukonis, K. Liutkus, M. Kemėšienė, Klebonas.

Jeigu kas iš Universal depozitorių norės kokių žinių, uždaryto banko reikalu, kreipkytės pas:

V. M. Stulpinas, raštininkas, 3400 So Emerald Ave. Chicago, Ill. Tel. Boulevard 1333.

UŽ NUDAVIMĄ TRIS METAI SUNK. DARBŲ KALĖJIMO

Jurgutis nenorėjo tarnauti kariuomenėj. Buvo liaudies mokytojas ir šiek tiek susipažinęs su medicina. Be to, turėjo paną kurią ketino tuojau vesti. Trukdė kariuomenė. Jurgutis tada pradėjo rukyti arbatžoles su tabaku. Prie to—mokėjo gerai simuliuoti. Pateko į karo ligoninę ir ši Jurgutį pripažino isteriku. Iš kariuomenės buvo atleistas.

Tačiau visa nelaimė: truputį pradėjo girtis savo draugams ir kažkaip viską susekė jo viršininkai. Pateko į kariuomenės teismą. Čia ir vel keista istorija. Jurgutis šaukiamas pavarde neatsiliepia, nuduoda kurčią. Apklausinėjimas pradedamas raštu. Karo teisėjai siunčia per sargą įvairius paklausimus ir raštu taip pat laukia atsako.

Prieina prie jo kariuomenės teismo sargas ir pradeda tyliai kalbėtis. Po derybų Jurgutis sutinka viską papasokoti, jei jam tik atnešiąs sargas tam tikro vandens. Sargas atneša karafiną paprasto vandens. Teismas įgauna realinio pobudžio. Po ilgų pasišnekėjimų kariuomenės teismas Jurgutį nuteisia trims metais sunkiųjų darbų kalėjimo.

ARGI JIE NE LIETUVIAI?

Teko nugirsti, jog nekaltų bernelių principų ir doros komisija nutarė išnešti griežtą protestą prieš "Blėdies Tribuną" ir jos uošvę "Dirvą" už draugijos įžeidimą.

Sako, jog berneliai nėra geri lietuviai; tokie kaip sakysiu Sim, Kap., Bič, Auč ir kiti. Tas yra įžeidimas broliai ir seserys. Nekalti berneliai yra patriotai dušioj ir kune. Kada slaptai vaikščioja su merginom arba apsiveda, tai tik su lietuvaitėm. Del lietuvių moteries jie dažnai paaukauja savo priesaiką, konstituciją ir dvasios vadą. Ar bereikia geresnio įrodymo kad berneliai patriotai?

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandariečiai ir "Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

DIDIS IŠPARDAVIMAS
Negirdeti Pigumai

RADIOS

$125.00 vertės kombinacijos radio su gramafonu $48.00
$75.00 vertės naujutėliai radios puikiuose kabinėtuose, tik $25.00
Kiti radios parsiduoda tik po $8.00 $10.00 ir $12.50

Parlor Setai

Nauji, gražus, dengti su Mocquette ar Tapestry, vertės $75.00, dabar po $33.00
Nauji Mohair dengti Parlor setai $95.00 verti, dabar tik po $39.00

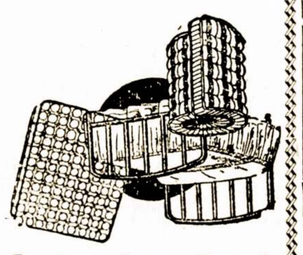

Lovos Irengimai

Graži nauja lova, garantuoti springsai ir 45 sv. vatinis matrasas, viskas verta $25.00
dabar tik $12.95

Kodėl Ieškoti Kitur ir Mokėti Daugiau?
Pirkite Čia ir Taupykite!

PEOPLES Furniture Co.
2536-40 W. 63rd St.
Hemlock 8400
4177-83 Archer Ave.
Lafayette 3171
Chicago, Ill.

Pranešimas

Tėvynės Myletojų Draugystės knygos randasi 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill., parsiduoda prieinamomis kainomis.

Jeigu kas norėtumėte pirkti kokių nors šios draugystės išleistų knygų, kreipkitės viršminetu antrašu ir jums bus tinkamai patarnauta be jokio atlyginimo.

T. M. D. Knygius.

PAIEŠKOJIMAS

ANDRIUS TOMKUS, ėjo po vardais John B. Tomes ir John B. Tones. Gimęs Ukrainijoj, tėvai lietuviai. Atvyko Amerikon 1912 m. iš Rygos. Geležies darbininkas. Paskutinis žinomas adresas buvo Orient, Suffolk County, New York valstijoj. Jo sesuo ponia Bortkevičienė, iš Vitebsk, U. S. S. R. bando su juom susinešti.

CHARLES VASKIS

Bendra apdrauda gyvybės, nelaimės, sveikatos, ugnies tornado ir t.t.

Taipgi apdraudžiu namus, stiklus, automobilius, rakandus ir t.t.

3126 SO. UNION AVENUE
Chicago, Ill.

MES PERKAME SENĄ AUKSĄ

Mokame pilną cash vertę už seną auksą, platinum ir sudužytas brangmenis.

A. R. JUNIEVICZ
3317 So. Halsted St., Chicago

MUZIKOS MOKYKLA

Duodu piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir, reikalui ėsant, — atvažiuoju į namus. Deliai platesnių informacijų kreipkitės pas

VERĄ STRADOMSKAITĘ
3357 So. Morgan St.
Tel. Yards 6120.

BAGDONAS BROS.

Mes perkraustom rakandus ir Pianus Chicagoj arba į tolimus miestus — musų darbas užtikrintas.

PRISTATOM ANGLIS

Taipgi mes pristatom anglis nužeminta kaina ant kiekvieno pareikalavimo į bile dalį miesto. Kreipkitės pas mus į ofisą:

3244 So. Halsted St.,
Tel. Calumet 3399
Res. 828 W. 34th Place
Tel. Yards 3408

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas

J F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

S. D. Lachavicz & Son
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS:
1439 So. 49th Court. Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5921

ADVOKATAI

CHARLES P. KAL.
ADVOKATAS
Mieste Ofisas
105 W. Monroe St., Room 804
Phone State 4690
South Side Offisas
756 W. 35th St., netoli Halsted St.
Phone Boulevard 5913

Tel. Central 6100
CHAS. A. PEPPER
LIETUVIS ADVOKATAS
10 North Clark St., Room 1206
Namuose, 3117 S. Union Ave.
Nuo 7 iki 9 val. vak.
Res. Tel. Victory 2213

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Mieste Ofisas 77 W. Washington St. Room 905 Tel. Central 2978
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarn., Ketv., ir Subatos — 6 iki 9 val.
4145 Archer Avenue
Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandos
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1210
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Tel. CENTRAL 7079
B. G. Lambrakis M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ausų, Nosies, Gerklės Specialistas
Buvęs 5 metus Viennos ir dabar Illinois Universitete profesorium.
Rez. Tel. Longbeach 9453
Valandos: nuo 1 iki 4 ir pagal sutartį.
Room 1447-49 Pittsfield Bldg.
55 E. Washington St. Chicago

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi moksliškai budu
2437 W. 69th Street
Tel. Grovehill 2242

Phone Hemlock 2061
DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
2420 W. Marquette Road
Naujo ofiso valandos:
Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Senas ofisas 1821 Halsted St. Val: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 9986—Hemlock 2019
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Dr Suzan A. Slakis
Specialistė Moteru ir Vaikų Ligų
4145 Archer Ave.
Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet
Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą
Ofiso Tel. Lafayette 7337
Rez. Tel. Hyde Park 3395

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredomis pagal sutartį.
Rez.: 6628 S. Richmond St.
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. M. T. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
4645 S. Ashland Ave.
Ofiso valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7879
Namų Tel.: Prospect 1930

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 5913
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone: Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto
Nuo 2 iki 4 dieną
Nuo 7 iki 9 vak.
DR. A. L. YUŠKA
Gydytojas ir Chirurgas
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir trečiadieny po pietų pagal sutarimą.